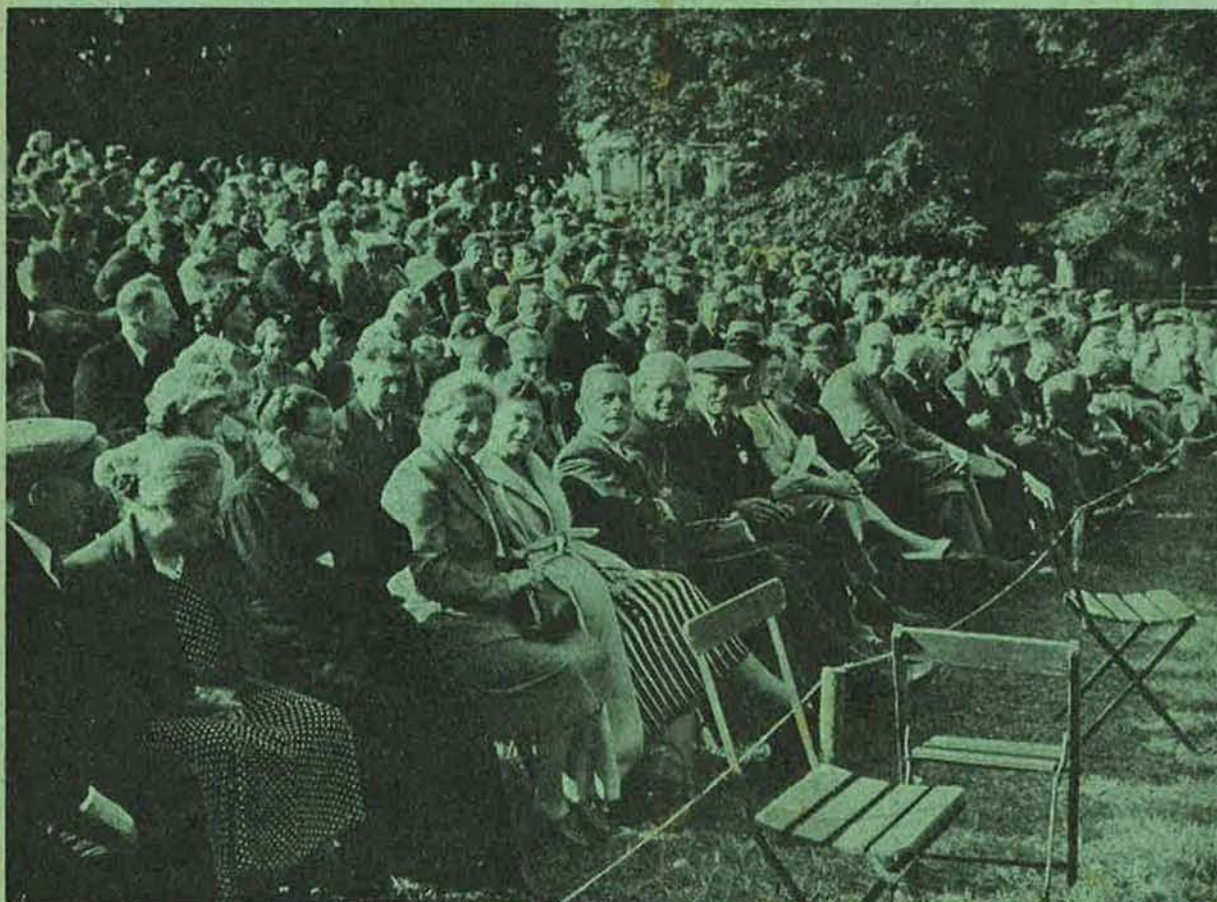

MAANDSCHRIFT VOOR

BIJENTEELT

*De afdeling Eerbeek vierde op luisterrijke wijze haar gouden jubileum.
Hierboven een foto van een deel van het publiek bij de opvoering van het
openluchtspel „Mellifica, de droomkoningin”.*

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.— per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.— per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.— netto contant

Speurbijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 ct. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

HOGERE HONINGPRIJZEN

Wij kopen rechtstreeks van de imker, geven geen korting aan tussenpersonen en betalen daarom de hoogste dagprijzen voor Uw slinger- en raathoning. Zend ons Uw monster, wij geven ons hoogste bod.

Bijenstand de Koershof - Diepenveen

Geen mooier

en waardevoller geschenk voor de imker dan

DE HONINGBIJ

Haar leven, eigenschappen en vermogens

door prof. Dr. K. VON FRISCH

Ned. vertaling van mej. H. C. Mansveld.

Met circa 112 prachtige illustraties

Prijs slechts f 6,45

*Hét standaardwerk over
de bij en boeiend als een
roman*

Van onschatbare waarde voor de imker.

Er is nog slechts een gering aantal exemplaren van de grote eerste druk voorradig.

Verkrijgbaar in elke boekhandel en bij

UITGEVERIJ BORN N.V. — ASSEN

Speurbijtjes

3 zware Volken in eigen gem. solide kasten, ieder op 20 broedramen, 3 extra broedkamers met uitgebouwde raten; partijtje ledige ramen; 3 ledige kastjes; reservekastje; 30 vel kunstraat; alles simplexmaat, totaal afgehaald f 80,—. J. SNOEK, Schelluinsevlief 50, Gorinchem.

TE KOOP: Observatiekast met broed en honingkamer, zinkendak alle zijden glas. Ook ruilen voor Simplexkast of Boogkorven. E. DEKKER, C. 386, Bergentheim.

GELEGENHEISKOOPJE! Aangeboden: Bijenbibliotheek bestaande uit: circa 50 verschillende jaargangen van tijdschriften en 23 bijenboeken (Ned., Frans, Duits, Engels). In één koop of in gedeelten. Brieven met postzegel aan: A. v. d. BOSCH, Kloosterweide 28, Helmond.

AANGEBODEN: Thermosbussen, inh. 60 ltr., bij uitzondering geschikt voor het bewaren van bijensuiker. f 9,75 per stuk. Levering ongefrankeerd rembours. P. BRAK, Tel. 18, Zegveld.

ALVORENS ZAKEN TE DOEN met Bijenstand „Arkadia“, Lochem, vrage men inlichtingen aan G. B. RENGERSSEN, Wilsum bij Kampen.

HENNEP PERSDOEKEN

100/125 cm f 20,— fr. p. p.

Fa. O. J. v. d. BAAN - Touwfabriek

Sinds 1820

DRACHTEN

Voor

ZOMER- EN HEIDESLINGERHONING mits van prima kwaliteit alsook voor blanke goed verzegelde **HEIDE RAATHONING** betalen wij hoge prijzen.

Honinghandel „HOLLAND“ N.V.
Loosduinscheweg 775 - Den Haag.

ONS BONDSLIED

behoort bij uw muziekstukken!

f 0,60 franco huis.

BIJENHUIS - WAGENINGEN

Vraag van St. Nicolaas

de prachtige, in 6 kleurendruk uitgevoerde

BIJENHUIS-KALENDER

met platen van de kunstenaar J. VOERMAN die de Verkade-albums illustreert.

De prijs franco huis is slechts f 1,—.

Toezending volgt omgaand, doch de oplaag is beperkt!

**BIJENHUIS
WAGENINGEN**

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT DEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Telef. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A. v.
d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Verschijnt de eerste Dinsdag van elke maand.

LET weer in October was uitstekend voor het opvoeren der volken. Er kwam nog lang bloei voor, zodat de inwintering vlot kon verlopen. Toch is November de tijd dat we, zij het met een tikje weemoed, afscheid gaan nemen van onze bijen en het imkersjaar. De rustperiode valt spoedig in, zodat de werkzaamheden moeten worden beëindigd. Nog kan het afdekken der volken zo warm mogelijk zijn, het overtollig materiaal gaan we evenwel deze maand nog verwijderen, immers geeft dit tenslotte alleen maar aan muizen de gelegenheid zich een ideale verblijfplaats voor de winter te verschaffen. Ondanks alle voorzorgsmaatregelen zien die dieren toch dikwijls wel een mogelijkheid zich toegang te verschaffen. Willen we die kans echter zo klein mogelijk maken dan brengen we een strook moerrooster voor de vliegopening aan en verkleinen bij korven het vlieggat door het steken van enige spijkers in de strowand. Ter bescherming tegen mezen en ongewenste inval van zonlicht nemen we de maatregelen als eertijds in het Januarinummer zijn vermeld. Het gaat met de overwintering der bijen als overal in de natuur; de rustperiode gaat beginnen, doch niet voordat de grondslag voor de ontwikkeling in het komende jaar werd gelegd.

VOOR BEGINNERS

Talrijke mogelijkheden zijn nu al in verschillende organen aanwezig en het wachten is slechts op de gunstige groeivoorwaarden. Met de bijenvolken is het evenzo. Door onze goede voorzorgen zijn ook daar de voorwaarden aanwezig voor de ontwikkeling tot volken, welke in staat zullen zijn te doen, wat wij redelijkerwijs van hen mogen verwachten. Echter is het onze taak te zorgen de kennis te verkrijgen en uit te breiden tot het scheppen van de meest gunstige omstandigheden om het leven van de bijenvolken te richten en tot haar recht te laten komen.

Dit is te bereiken door onze eigen ervaringen te toetsen aan die van verschillende onderzoekers en mede-imkers. Onze Verenigingsbibliotheek biedt daartoe gelegenheid te over. Deze is ondergebracht in de Bibliotheek der Landbouwhogeschool te Wageningen. Als men hieraan schrijft met opgave van de gewenste nummers der boeken, dan krijgt men zo spoedig mogelijk het gevraagde toegezonden. Een catalogus waarin tevens de voorwaarden zijn opgenomen is voor f 0.40 te bekomen aan hetzelfde adres.

Tracht U eens het boekje van Von Frisch „De Honingbij” in de vertaling van Mej. Mansveld te bemachtigen. Het is deze zomer verschenen en bevat een schat van gegevens over het leven, de eigenschappen en de vermogens van de bij. Veel van wat U bij de bijen hebt opgemerkt zal U hier worden verklaard.

Al is er in de bijenvolken niet meer te werken, toch kunnen we genoeg voor hen doen, door het gebruikte materiaal goed te controleren en zo nodig te herstellen. De niet in gebruik zijnde kasten verkrijgen desgewenst een verfje. De kasten waarvan gebleken is dat tijdens het reizen lekkage voorkwam, worden goed nagekeken en de bodem of vliegplank lekvrij gemaakt. Meestal sluit de vliegplank niet goed af en dient een andere constructie te worden aangebracht. Losse randen van in gebruik zijnde kasten zijn in deze maanden gemakkelijk te verwisselen tegen geleverde of gearbolde randen.

Korven zijn te voorzien van een nieuwe rand en worden tevens reeds gespijld bij het opbergen. Nieuwe onderzetranden worden gemaakt. Al de verzamelde wasresten, ook van raampjes welke worden uitgeschift, worden omgesmolten of geleverd aan bekende adressen, eventueel omgeruild tegen kunstraat. Het is gewenst met uw mede-imkers ter plaatse eens bespre-

Vóór 10 December voorstellen voor de Algemene Vergadering 1952 indienen bij het Bijenhuis te Wageningen. (Art. 29 H. R.)

Vóór 1 Januari ledenlijsten inzenden en quotum afdragen. (Art. 4 H. R.)

Vóór 1 Januari zenden de kringen een lijst van aangesloten afdelingen naar het Bijenhuis. (Art. 7 H. R.)

● EEN TOILET ONTBRAK NOG

Hetgeen hier beschreven wordt, speelde zich af in het vooroorlogse Duitsland, om precies te zijn in Berlijn.

Met m'n vriend, wijlen Frankenhuis, bezocht ik een tentoonstelling voor bijenteelt in Duitslands hoofdstad en ik moet zeggen, dat die tentoonstelling er zijn mocht. De honderden gereedschappen, die keurig waren tentoongesteld, trokken de belangstelling van de talrijke bezoekers uit binnen- en buitenland.

Bij elke stand werden met kwistige hand brochures en aanbevelingen uitgereikt en vooral een mijnheer uit Oost-Pruisen sloofde zich uit om het publiek over de wonderen van zijn bijenkast te vertellen. Er was van die kast slechts één exemplaar aanwezig en die werd herhaaldelijk gedemonstreerd.

Ook wij toonden meer dan gewone belangstelling voor deze kast en dat ontging de eigenaar ervan niet. Hij gaf ons elk een brochure en toen hij hoorde, dat wij Nederlanders waren, putte hij zich uit in de nodige vleierijen. Nederland had zulke goede imkers; de bijenteelt stond er op zo'n hoge trap e.d.

M'n vriend Frankenhuis en ik vroegen honderd uit en wilden gaarne weten, wat al die hokjes en aparte afdeeltjes betekenden en waarvoor zij moesten dienen. (Zoals de lezer misschien wel weet, munten de Duitse kasten nu niet bepaald uit door eenvoud, doch zijn ze gewoonlijk zeer gecompliceerd, vooral in de tijd waarvan ik hier spreek.)

Zeer aandachtig beschouwden wij dit kastenproduct en ik zag een glimlach over het gelaat van Frankenhuis trekken.

De Oost-Pruisische onderwijzer, hij vertelde dat hij Lehrer was, was in afwachting van onze kritiek en toen Frankenhuis, spotboef als hij steeds was, hem vroeg of we ook kritiek mochten uitoefenen, antwoordde de Lehrer: „O ja zeker, van een Nederlander wil ik gaarne wat opsteken!”, en zijn kladblok kwam al voor de dag. „Ja”, aarzelde Frankenhuis, „U heeft naar onze mening nog wat vergeten”.

„Wat dan?” vroeg de onderwijzer.

„Nog een toiletje”, was het onverwachte antwoord.

Na nog een poosje over bijen en bijenteelt te hebben gepraat, bleek ons al heel spoedig, dat de Lehrer noch van bijen, noch van bijenteelt veel afwist en dat deed ons vragen, hoe lang hij al bijen had.

Toen was de beurt aan ons om zich te verbazen, want het antwoord luidde: „Ik heb nog geen bijen en ik weet er eigenlijk nog niet zo heel veel vanaf, maar ik heb er veel over gelezen en toen is mij gebleken dat er eigenlijk geen enkele kast volmaakt is. Ik heb toen alle fouten die aan de bestaande kasten kleven, willen vermijden en toen is dit product ontstaan”.

Hiermede demonstreerde hij, onbewust, datgene wat in Duitsland op het gebied van bijenkastenfabricatie fout is, en dit zal ook wel de reden zijn, dat de meeste constructies op dit gebied geen lang leven beschoren is.

JAN VAN VELDZICHT.

Een kijkje op de honingmarkt van onze afdeling Veenendaal. De afdelingssecretaris, de heer Huibers, heeft al een klant voor dat de honing goed en wel nitgesteld is!

(vervolg van pag. 165)

kingen te houden over de resultaten van het afgelopen jaar en na te gaan wat het komende jaar kan worden bereikt. Uit de ervaringen van anderen is doorgaans zoveel op te steken, dat het u menige fout zal besparen. De bijen hebben in het algemeen een zeer grote weerstand tegen koude, d.w.z. individueel kunnen zij geen lage temperaturen verdragen, doch in de grote massa, als b.v. de wintertros, is het geheel anders. Afgaande op eigen menselijke gevoelens gaan vele imkers hun bijen warm inpakken. In landen met zeer strenge winters, als b.v. Rusland, Canada en Noord-Amerika, werden de volken wel afzonderlijk of groepsgewijs verpakt in goed isolerend materiaal o.a. papier, zeildoek, bekisting etc., ook wel ondergebracht in kuilen, kelders of een soort loopgraaf.

Evenwel komen velen hierop terug en laten zij de bijen rustig haar eigen gang gaan en zorgt de sneeuw slechts voor een afdekking.

Hoofdzak is — en dit kan niet dikwijls genoeg worden herhaald — voldoende voeding, een droge en rustige winterzit.

Is aan deze voorwaarden voldaan, dan is aan een verblijf van 3 tot 4 maanden in de bijenwoning, zonder de mogelijkheid tot uitvliegen, geen enkel gevaar verbonden.

A.

EVERETT FRANKLIN PHILLIPS †

Op 21 Augustus 1951 overleed te Ithaca, New-York, de wereldvermaarde bijenteeltdeskundige prof. E. F. Phillips. Hij was de schrijver van het standaardwerk „Beekeeping” en van een groot aantal belangrijke artikelen. Vele Amerikaanse bijenteeltdeskundigen ontvingen van hem hun opleiding.

De naar hem genoemde Everett Franklin Phillips Beekeeping Library is de grootste bijenteeltbibliotheek ter wereld. Alles wat op het gebied van de bijenteelt verscheen had zijn grote belangstelling en in ruil voor ons Maandschrift, dat Dr. Phillips voor zijn bibliotheek ontving, verzuimde hij nimmer het Bijenhuis op zijn beurt publicaties te zenden die voor ons van belang konden zijn.

Dr. Phillips werd 73 jaar oud.

100 jaar Kasteel-Bie

Op 30 September laatstleden vierde de wellicht oudste imkersgilde van België, namelijk „DE KASTEELBIE” INGELMUNSTER, de honderdste verjaardag van haar stichting.

Ingelmunster is een gemeente van zowat 9500 inwoners, is gelegen op het knooppunt van Kortrijk-Roeselaere-Tielt. Het is hoofdzakelijk een nijverheidsstreek; indien we dit feit laten uitschijnen is het enkel om aan te tonen dat de streek zeer arm is aan honinggevendende planten en dat het echte, niets ontziende bijenliefhebbers moeten zijn die imkers willen blijven.

Keren we nu terug naar die imkersdag. Het feest werd ingezet, naar aloud gebruik, met een Plechtige Mis, waarna de stoet optrok naar de tentoonstelling. De heer Burgemeester der Gemeente, een heel sympathieke persoon, opende de tentoonstelling. De vooraanstaande personaliteiten, allen leken in het vak, waren ten zeerste verwonderd zoveel biemansmateriaal, honing (zeem zeggen de mensen te Ingelmunster) en zo meer aan te treffen.

Intussen waren de heren Seunninga en Groenveld, van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, aangekomen. Deze heren hadden zich de moeite getroost om de imkers der streek te vergasten op de prachtfilm „IMMEN EN IMKERS”.

Na het gebruiken van de erewijn, werd de genodigden een feestmaal aangeboden, waarop, benevens de twee hogergenoemde heren, aanwezig was de Zeer Eerwaarde Heer Kanunnik Haerens, Deken der Bijentelers in België en die, spijs zijn hoge ouderdom (81 jaar), er aan gehouden had de verplaatsing te doen van Antwerpen. Onder het maal overhandigde de heer Groenveld aan de voorzitter der feestvierende Maatschappij de plaque der Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, wat een luid applaus tot stand bracht. Het hoeft geen betoog dat dit gebaar ten zeerste op prijs werd gesteld.

Na het maal werd bijgaande foto gemaakt en dan voortuit naar de zaal waar de film zou afgedraaid worden. Velen hadden reeds een film over de bijen gezien, maar nooit hadden we gelegenheid zo'n prachtfilm te bewonderen; 't was een echt festijn, de imkers zullen zich die film nog lang herdenken. We moeten hier zeker geen nadruk leggen op het feit dat een warm dankwoord te beurt viel aan de heer Seunninga, die optrad als operateur en aan de heer Groenveld om zijn zeer duidelijk commentaar. We kunnen hier nog aan toevoegen dat

menig imker het vaste voornemen gemaakt heeft zich een verplaatsing naar Wageningen te vertrusten om eens van dichtbij de inrichting te zien, welke ze gedeeltelijk mochten aanschouwen op het witte doek.

JOS LAUWERS.

Ingelmunster.

Wij brengen onze Belgische vrienden een hartelijke groet en een woord van dank voor hun voortreffelijke gastvrijheid! Red.

Een hoekje van de grote honingtentoonstelling te Ingelmunster.

VERHUUR VAN BIJENVOLKEN DOOR AFD. BUNNIK EN OMSTR. IN 1951

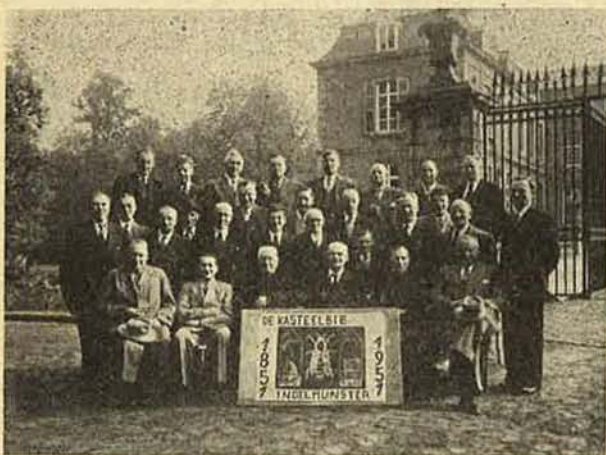
Telkenjare mag de verhuur van bijenvolken aan fruittelers via de afd. Bunnik zich in een stijgende belangstelling verheugen. En vooral was dit in dit jaar het geval. Werden er in 1950, 407 volken verhuurd, dit seizoen meer dan het dubbele aantal en wel 906 volken. Niet geleverd konden worden 85 volken daar deze veel te laat door de fruittelers aangevraagd werden. Evenals andere jaren was er weer voldoende aanbod van de zijde der imkers, ruim 1000 volken. Jammer genoeg konden deze niet alle geplaatst worden. Bijna f 4400,— kon aan de imkers uitbetaald worden.

Enkele klachten werden tot wederzijdse tevredenheid opgelost, al blijven er nog wel enige wensen over. Aan propaganda werd door de afd. Bunnik uitgegeven een bedrag van f 85,—, behalve telefoon, porto, administratie, incassokosten e.d. Contact werd dit jaar verkregen met de Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij en getracht zal worden om voor het volgend jaar tot algehele overeenstemming te komen, hetwelk in beider belang zal zijn. Reeds thans willen wij de imkers er met nadruk op wijzen, als zij naar het fruit willen reizen, reeds bij de inwintering te zorgen voor sterke volken, met voldoende voer, goed ratenwerk en solide woningen. Het bestuur der afd. Bunnik is thans reeds weer begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor het seizoen 1952, en doet al het mogelijke zoveel mogelijk volken te verhuren, waarbij het er echter op wijzen wil, dat zonder medewerking van de imkers, in de zin van financiële steun, het aan de imkers zelf zal liggen, of het het belangrijke werkgebied, dat er nog braak ligt in de fruitteelt, volledig zal weten te benutten.

Laten de imkers beseffen, dat een vereniging zonder spiJKers niet kan slaan.

Bunnik.

C. PATER.

De jubilerende Kasteel-Bie. Achter het bord, zittend, v. l. n. r.: Kanunnik Haerens, voorzitter Dumoulin, pastoor De Witte en de burgemeester van Ingelmunster.

Congres-indrukken

Onze Engelse gastheren hadden de lezingen ingedeeld naar de onderwerpen. De eerste congres-zitting was gewijd aan de bestuiving der bloemen en wat daarmee samenhangt en aan de bespuitingsproblemen.

Dagvoorzitter was Dr. C. G. Butler. Voordat het onderwerp van de dag in bespreking kwam, gaf Dr. Malcolm Fraser een gedegen en welgedocumenteerd overzicht van de geschiedenis der bijenteelt in de Franssprekende landen. Als er iemand is, die de bijenboeken, van de vroegste tijden af, kent, onverschillig in welke taal ze geschreven zijn, is het deze geleerde. Dr. Fraser had ook de in ons Maandschrift zo voor en na over oude bijenboeken gepubliceerde artikelen grondig bestudeerd en met sommige schrijvers daarvan schriftelijk contact opgenomen.

Vervolgens sprak Mej. Dr. Gwenyth R. Wykes over de nectarafscheiding van de bloemen en de samenstelling van de nectar.

Waarom de planten nectar afscheiden weten we niet en hoe ze het doen is ook nog maar heel slecht bekend. Wel weten we dat de samenstelling van de nectar van verschillende planten zeer verschillend is; daardoor ziet b.v. koolzaadhoning er heel anders uit dan heidehoning. Er is wel reeds vrij goed onderzocht hoe hoog het suikergehalte van de nectarsoorten is, maar omtrent de verschillende soorten suiker, die in de nectar voorkomen, is ook al weer niet zo heel veel bekend. En het is toch heel goed mogelijk, dat niet alleen het suikergehalte van de nectar, doch dat ook de aard van die suikers van invloed is op het bijenbezoek.

Toen spreekster de bijen voerde met suikeroplossingen van hetzelfde gehalte maar van verschillende aard, bleken de bijen het meest door de verschillende suiker-soorten te worden aangetrokken in de volgende volgorde: sucrose-glucose-maltose-fructose.

Welke invloed heeft het insectenbezoek op de nectarafscheiding? Het is heel goed mogelijk dat door het insectenbezoek de nectar-afscheiding van de bloemen wordt bevorderd of geremd of op andere wijze beïnvloed.

Er zijn proeven genomen met planten, die men voor insecten onbereikbaar had gemaakt. De nectar van deze planten werd afgetapt met uiterst fijne glazen

Dr. Gwenyth R. Wykes hield op het congres een voordracht over de nectarafscheiding van de bloemen en de samenstelling van de nectar.

buisjes. Deze instrumentjes brengen echter geen bestuiving te weeg en het is de vraag of de resultaten van zulke proeven wel juist weergeven wat er in de natuur gebeurt als de honing door insecten wordt verzameld, waarbij deze tevens hun bestuivingswerk verrichten. Bij de kritische beschouwer rijst verder de vraag hoe dikwijls men bij zulke proeven de nectar kunstmatig moet aftappen om een juist beeld te krijgen van wat er in de natuur bij het insectenbezoek gebeurt.

Gedurende een bepaalde periode werd van een deel der proefplanten de nectar met regelmatige tussenpozen afgetapt, van een andere groep

slechts éénmaal en wel aan het eind van die periode. Eerstgenoemde groep gaf meer nectar, doch met een lager suikergehalte dan de tweede groep.

Ook de toestand van de bodem en het klimaat kunnen de nectar-afscheiding beïnvloeden.

Voordat we meer weten van de nectar-afscheiding en de invloed van het insectenbezoek daarop, kunnen we moeilijk een aanvaardbaar antwoord geven op de in de aanhef gestelde vragen.

De bespreking die op deze voordracht volgde, was belangrijk en soms zelfs vermakelijk.

Iemand vroeg de spreekster wat zij dacht van het honing van de linde. Zij antwoordde, dat de linde

een zéér zekere drachtplant is, doch dat men er te veel bijen bij plaats om, zelfs bij goed weer, een behoorlijke opbrengst per volk te krijgen. Vele afgevaardigden waren met deze uitspraak niet eens!

Een andere vragensteller informeerde naar de mening van de spreekster en van de aanwezigen omtrent het leiden van de vlucht der bijen naar een bepaalde drachtplant door de geur van die drachtplant aan het voedsel toe te voegen, de z.g. „Duftlerkung”. De Duitse deelnemers aan het congres namen het voor von Frisch op, een woordvoerder van de andere groep merkte langs zijn neus weg op, dat het tot dusver toch maar beter gebleken was, de bijen bij het te bestuiven gewas te plaatsen.

De discussie raakte de kern van de zaak niet, maar duidelijk bleek dat men niet voetstoots aanvaardt wat de Oostenrijkse geleerde publiceert. De vraag rijst ook of alle bijenrassen in dit opzicht op dezelfde wijze reageren; immers op ander gebied gedragen ze zich dikwijls zeer verschillend!

Een derde vraagsteller informeerde of er verschil was opgemerkt tussen de nectar-afscheiding van heide op de lage en hoge gronden.

Een Noorse afgevaardigde, Dr. Rolf Lunder, had dit onderzocht en hij had geen verschil kunnen vinden tussen de nectar-afscheiding van heide op 300 en op 700 meter hoogte. Ook hiermee was men het niet algemeen eens: de gesteldheid van de bodem mag niet uit het oog worden verloren.

De voor de openbare besprekingen beschikbare tijd is op onze congressen te spaarzaam toegemeten. Dikwijls echter zagen we buiten de lezingen om de geleerden de koppen bij elkaar steken voor een nader debat.

In Amsterdam besloten we het congres met een gemeenschappelijke maaltijd; de Engelsen echter deden het — zoals Mr. ridder van Rappard opmerkte — op imkersmanier: vóór de dracht voeren om de bijen daarna des te harder te laten werken.

De Engelsen hebben een elegante manier om het roken tijdens de maaltijd te verbieden. Er mag niet gerookt worden vóórdat de toast op de Koning is uitgebracht.

De heer Jacob Mentzer (midden), voorzitter van de Duitse Imkersbond, in gesprek met mej. Dr. Anna Maurizio (links) van het Bijenteeltinstituut te Liebfeld, Zwitserland.

Die toast komt pas aan het einde van de maaltijd! Maar dan worden alle sluisen der welsprekendheid ook geopend. Dr. Barnes hield een toespraak zoals we die van de Engelse radio kennen: onsamenhangend, maar om de drie woorden een lachsalvo van het publiek. Via het cricketspel en de leeuw van Simson kwam de spreker terecht bij de worsten en de haringen, waarvan de middenstand in Assen bij ons 50-jarig jubileum korven had gefabriceerd, die in de etalages prijkten. Het slot van zijn rede was voor ons, Nederlanders, een beetje pijnlijk: Dr. Barnes zong de Engelse vertaling van het refrein van ons Nederlandse Bondslied en daarna de Nederlandse tekst, waarbij hij ons verzocht mee te zingen. Maar... niemand van ons kende het lied, zelfs de dichter er van, op wie aller ogen gericht waren, zweeg in alle talen... Moet ons Bondslied nu uitgerekend alleen door onze Engelse collega's worden gezongen?

De burgemeester van Leamington beantwoordde de speech van Dr. Barnes. Ook hij huppelde van de hak op de tak, maar het slot was ernstig: „Een volk, dat zo dicht bij God en zijn schepselen leeft als gij, imkers, van alle landen, is een goed en een gelukkig volk.”

De heer L. Illingworth, die een imkersloopbaan van 50 jaren achter de rug heeft, was iets minder uitgelaten, maar de voorzitter van de Schotse imkers, de heer William Allan, bleek in geestigheid niet voor zijn voorgangers onder te doen en chairman Williams deed er nog een schepje op: hij vertelde dat hij zich Dr. Morgenthaler altijd had voorgesteld als een lange, droge man en nu hij hem eindelijk eens ontmoette, bleek het een charmante jongen te zijn!

Rev. Davies gaf — in het Nederlands! — het woord aan Mr. ridder van Rappard, die een stukje uit een rede van Broeder Adam over het invoeren van koninginnen parodieerde: onder grote hilariteit verklaarde hij dat Dr. Barnes op de juiste wijze bij het congres moest zijn ingevoerd, na de eerste aarzeling te hebben overwonnen bleek hij thans reeds in „voortreffelijke legconditie” te zijn!

Ook Mr. van Rappard eindigde met een ernstig woord over de waarde van onze congressen: „Het belangrijkste is de vriendschap.

Dat is de grote boodschap, die wij, imkers, voor de wereld hebben.

Laten wij de oorlog uitbannen en ernst maken met het streven naar een Verenigd Europa...” De stilte was

De heer W. B. Williams meende dat Dr. Morgenthaler een lange, droge man was en nu hij hem ontmoette bleek hij een charmante jongen te zijn. In het midden Dr. Otto Morgenthaler (Zwitserland) in gesprek met (links) Dr. Hugo Gontarski (Duitsland).

hoorbaar. Doch de ban van de ernst was meteen weer gebroken toen de spreker nog drie woorden aan zijn rede toevoegde: „...Groot Brittannië inbegrepen!” Dr. Morgenthaler roemde de hartelijkheid tussen Engeland en zijn overzeese gasten. „Ook over ons Zwitserland moogt gij niet klagen”, zei hij tegen de voorzitter, „onze vloot is zelfs nog nooit met de uwe in conflict geweest!”

De heer Mentzer memoreerde met dankbaarheid dat Duitsland, dat in Amsterdam slechts 6 afgevaardigden had, in Engeland met 18 man vertegenwoordigd was. In een volgend nummer gaan we met gepaste ernst de voordrachten verder bespreken. We hebben echter enige hoop dat het uiteraard flauwe beeld, dat we van het samenzijn van imkers van de hele wereld en van hun onderlinge vriendschap hebben gegeven, er toe zal meewerken dat we op het volgende congres met een groter aantal Nederlanders zullen verschijnen. Voor de bijenteelt zijn deze congressen van onschatbare waarde maar de internationale verbroedering gaat daar in waarde wellicht nog ver boven uit.

INGEZONDEN STUKKEN

MIJNE HEREN,

Hiermede betuig ik u mijn oprechte dank voor de coulante wijze, waarop de door mij geleden brandschade door uw verzekering werd vergoed.

Enige weken na de brand wees de secretaris van onze afdeling mij er op, dat het verbrande bijenmateriaal verzekerd is door het regelmatig betrekken van suiker van onze Vereniging te Wageningen. Hij vond het jammer dat ik er niet over had geschreven, en dacht dat de aangifte terzijde zou worden gelegd, daar een termijn voor aangifte van drie dagen was genoemd.

Ik zelf verkeerde in de veronderstelling dat voor die verzekering premie moest worden betaald. Tot mijn grote vreugde heeft de Assurantie-Mij. de schade zeer redelijk vergoed.

Nogmaals mijn beste dank voor de regeling van de verzekering.

Hoogachtend,
T. MOSSELMAN.

IETS NIEUWS!! NOG NIET BEKEND.

(Oct. no. blz. 161)

Op uw verzoek volgt hier het antwoord.

Uw manier van zwermen invoeren is zeer zeker geheel iets nieuws, tenminste voor imkers, die van hun bijen houden.

Toch zou ik u willen adviseren dit systeem nog wat uit

te breiden, zodat u het genoeg voor de volle honderd procent kunt smaken.

U begint dan op de gewone manier, met een zwermkieps een tijdje onder de kraan (desgewenst een brandkraan) te houden. Schud nu de bijen flink door elkaar, stort ze vervolgens in een gonje zak, welke u minstens tien minuten hard tegen de muur slaat. De bijen blijven dan als een natte bal gehakt liggen. Er zit dan geen beweging meer in. (Dit schijnt voor uw systeem van invoeren noodzakelijk te zijn).

Denk u er wel aan, hoe harder u slaat, hoe minder beweging.

Nu kunt u de bal gehakt invoeren zelfs in een wespennest, waar ze direct aanvaard worden.

Dat de bijen uit de kast waar u de natte dikke worst inpoert, zich als een warme deken over de arme slachtoffers uitspreidde, kan zijn oorzaak vinden in het feit, dat deze bijen over menselijk gevoel schijnen te beschikken. Of, wat waarschijnlijker is, de bijen uit de kast zijn natuurlijk een zwerm van het vorige jaar. Ze hebben dan ook deze methode van invoeren aan den lijve ondervonden.

In alle moderne bijenboeken vindt u systemen van invoeren, welk geheel zonder risico verlopen en heel wat vreedzamer zijn dan de zgn. natte-worst-methode.

Twee groentjes,

F. J. SNIEDER,
A. STOUT,

Schoepstraat 5-d, Rotterdam-Z.

KoninginnekwEEK-kwesties (XII)

Bevolken, Voeren, Uitzwermen, Standplaats.
De darren invoeren.

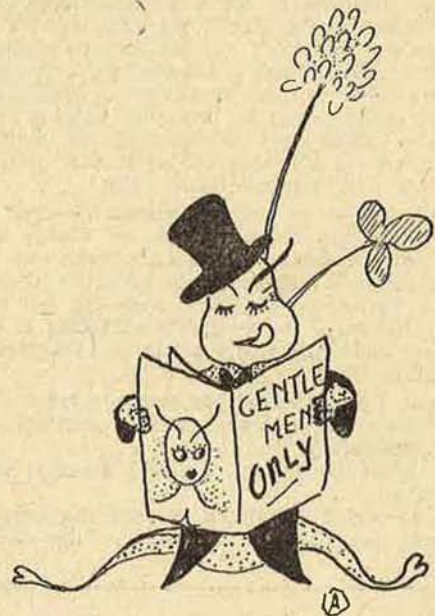
Bevolken. We kiezen hiervoor jonge bijen, die gemakkelijk een moer accepteren en nog een lang leven voor de boeg hebben. De hoeveelheid te geven bijen hangt natuurlijk af van de standplaats, die we de bevruchtungskastjes zullen geven. Is er kans op terugvliegen, dan niet te zuinig bevolken. Het percentage terugvliegsters is doorgaans groter dan men zou verwachten. Om een drieramskastje met standaardramen te bevolken ontlenen wij een volk een raam met gesloten broed, plus een raam honing en stuifmeel, beide met aanhangende

bijen. Het derde raam kan een leeg raam zijn. Is er kans op terugvliegen, dan schudden wij nog een extra raam met jonge bijen in het kastje af. Voor de kleinere modellen bevruchtungskastjes (Graze, Lohuis) zal een andere procedure gevolgd moeten worden. Immers, raampjes broed of voedsel zijn meest niet voorhanden. De bijen worden dus gehuisvest op lege raten of kunst-raat. Voor het bevolken gebruik ik bij voorkeur het kweekvolk zelf. Dit immers zal de te geven moercellen zonder voorbereiding voor 100% aannemen. In een flinke emmer of teiltje schudden wij een hoeveelheid bijen van het kweekvolk. De oude bijen zullen opvliegen, de jonge blijven achter. Deze bijen worden besprenkeld met een zwakke suikeroplossing. Dit gaat uitstekend met een jampot met geperforeerd deksel. Ietwat vochtig zijnde, kunnen wij de bijen als rozijnen opscheppen en over de kastjes verdelen. Twee theekopjes vol bijen zijn voldoende voor een kastje.

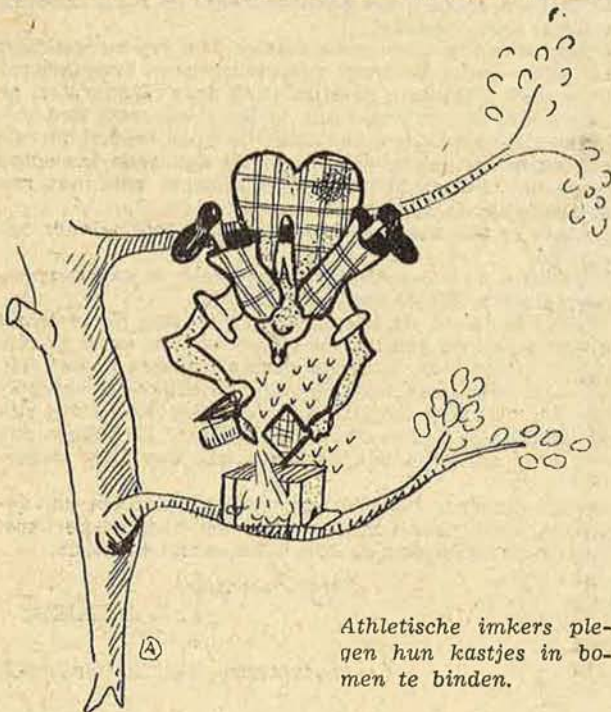
Om de wat verhitte gemoederen te bedaren, worden de volkjes goed afgesloten en geventileerd gedurende 24 uur op een koele, donkere plaats gezet (de zgn. kelderkuur). Dit donker plaatsen vermindert later het terugvliegen, omdat de bijen een eenheid gaan vormen. De vraag is nu; wanneer wordt de cel of jonge moer ingebracht? Wel, als de gebruikte bijen reeds moerloos waren (zoals bij een kweekvolk) geven we moer en cel tijdens het bevolken. Stammen ze echter van een moer-

goed volk, dan liefst na, of zo mogelijk tijdens de kelderkuur.

Voeren. De mooiste en veiligste voeding is het meegeven van een raat verzegelde honing. Met een beetje goede wil kan men dit bij kastjes met standaard-ramen ook realiseren, doch de kleinere modellen kastjes zullen wij op andere wijze moeten voeren. Voeren met vloeibaar voedsel is riskant vanwege de roverij. Gebruikelijk is de volkjes van honing-suikerdeeg te voorzien. De kastjes hebben hiervoor een ingebouwd voerbakje, dat echter vaak tot narigheden aanleiding geeft. Vooral als

(Vrij vertaald) Alleen voor keuzedarren.

Athletische imkers ple-
gen hun kastjes in bo-
men te binden.

er met zuinige hand bevolkt is, kruipt het kluitje bijen graag in de voerafdeling terwijl de moer eenzaam achterblijft aan de buitenzijde van het moerrooster, dat beide afdelingen scheidt. Voor een goede bevruchting is dit alles niet bevorderlijk.

Bij het nieuwe Lohuis-kastje is dit bezwaar ondervangen door het aanbrengen van een vierde raam, in de vorm van een voerbakje. Maakt uw suikerdeeg zo droog en stevig mogelijk. In een bakje slap deeg vinden vele bijen, en misschien wel de moer, een kleverig graf. U kunt het zich met het voeren nog gemakkelijker maken. Voor U de kastjes bevolkt strooit U een jampot vol droge suiker in het kastje, let wel, dit kan alleen als het vlieggat hoog is aangebracht. De volkjes nemen deze suiker prachtig op en hebben voldoende voor de gehele bevruchtingsperiode.

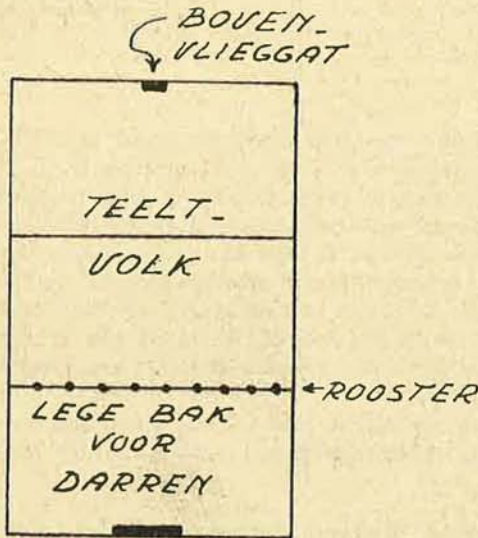
Standplaats. Ideaal is een luwe, lichtbeschaduwde plek, zo goed mogelijk darrenvrij. De kastjes nooit in de volle zon plaatsen, daar dit het rampzalige uitzwermen bevordert. Verder, nooit netjes op een rijtje, maar ruim uitzetten, en de vlieggaten naar verschillende windstreken. Athletische imkers plegen zelfs hun kastjes in bomen vast te binden.

Uitzwermen. Het totale verlaten van de bevruchtungskastjes, is een niet geheel te voorkomen euvel. Volle

zon en vloeibaar voedsel werken zeer nadelig. Ook zwermen de bijen uit, wanneer in kleine kastjes de moer alle beschikbare cellen heeft ingelegd. Het laatste kan men voorkomen door, zodra de moer bevrucht is, het vlieg-gat te voorzien van een stukje moerrooster.

Wanneer gaat de moer leggen? Gewoonlijk 10 dagen na het uitlopen zal de moer gaan leggen. Natuurlijk kan door slecht weer deze tijdsduur verlengd worden, wantrouw echter alle moeren, die meer dan een twintigtal dagen nodig hebben.

Het darrenprobleem. Voorwaar een penibel probleem. Men heeft voor de prinsessen een bepaalde bruidegom op het oog, maar het bijeen brengen van het jonge paar is niet zo eenvoudig. In de eerste plaats is het zaak, ongewenste darren tot het uiterste te weren. Darren-

UITVANGEN KEUZE-DARREN VOLGENS DUGAT.

roosters voor volken met ongewenste darren. Vooral zorgen dat de volkjes zelf geen ongewenste darren herbergen. Dit kan geschieden door de bijen, alvorens ze voor het bevolken te gebruiken, door een darrenzeef te halen. Ook kunnen wij, na de kelderkuur, alle ongewenste darren zorgvuldig uitvangen. De aanwezigheid van een paar dozijn keuze-darren in de bevruchtingsvolkjes zal het percentage zuivere bevruchtingen aanzienlijk verhogen. Volgens Père Dugat gaat men als volgt te werk. Geef het keuzevolk alle gelegenheid darren te telen. Die darren worden dan als volgt uitgevangen: plaats op de bodemplank van het volk een lege bak, waarop een moerrooster. Hierop dan weer het volk. Geef het volk een boven-vlieggat, de darren die boven uitvliegen verzamelen zich in de onderste lege bak, des avonds hangt een tros darren aan het rooster, welke darren we verdelen over de bevruchtungskastjes.

Het invoeren van de moeren. Het mooiste is, het bevruchtingsvolkje met leggende moer met het moerloze volk door middel van de krantenmethode te verenigen. Dit kan uitstekend met de kastjes op standaard- of halve standaardramen. Andere methoden voor het invoeren zijn er te kust en te keur. Een ervan, minder bekend, maar zeer succesvol, wil ik U nog even aangeven. Verwijder de te vervangen moer. Veeg vervolgens het gehele volk van de raten af in een korf en plaats deze op de oude standplaats van het volk. Gescheiden van moer en broed, wordt het volk spoedig onrustig en na ongeveer een uur loopt het volk over de buitenzijde van de korf te zoeken naar de moer. Dit is het moment om de in honing gedompelde nieuwe moer door het vlieggat in de korf te laten lopen. In een oogwenk wordt het volk rustig en begint te stertselen. We laten het geheel nog een half uurtje staan en laten dan het volk weer in de oude woning binnen lopen. Ik heb deze methode het eerst zien toepassen door de heer Hofstra uit Nijland. Dit is dan alles wat ik U van de koninginnekweekkwes-tie zeggen wilde. Mag ik hopen uw belangstelling voor dit fascinerende onderdeel van onze bijenteelt gewekt, c.q. gestimuleerd te hebben?

APIARUS.

Wij danken Apiarus voor zijn goede en duidelijke artikelen die voor onze koninginnekwekende lezers en voor hen die het willen worden een veilige gids zijn op dit interessante terrein. Een extra woord van hulde voor de dikwijls geestige illustraties! Red.

de **LEZER** antwoordt:

RADIJS ALS DRACHTPLANT.

Naar aanleiding van het antwoord op vraag 33 in het Groentje van September het volgende:

Hier wordt nog al eens radijs geteeld en vaak flinke percelen van 2 tot soms 4 ha aan een stuk, maar van honinggewin kan ik niet spreken. Wij, een collega-imker en ik, hebben er drie maal een perceel bezocht in drie opeenvolgende jaren. Hoewel wij goed honingweer hadden, haalden de bijen niet op het radijszaad, maar wel werd het druk bezocht door hommels en bij nader onderzoek bleek, dat de nectarkliertjes honing afscheiden, want als we de bloemblaadjes van elkaar verwijderden konden wij de nectar zien zitten, evenals bij het koolzaad. Maar de bloem van de radijs is dieper en de bloemkelk steviger en ons vermoeden is dat de tong van de bij te kort is. Mogelijk is er ook verschil in variëteit van de radijs, evenals bij de klaver en geeft het ene ras forser bloem dan het andere. Ik hoop u hiermede van dienst te zijn geweest.

St. Maartensdijk.

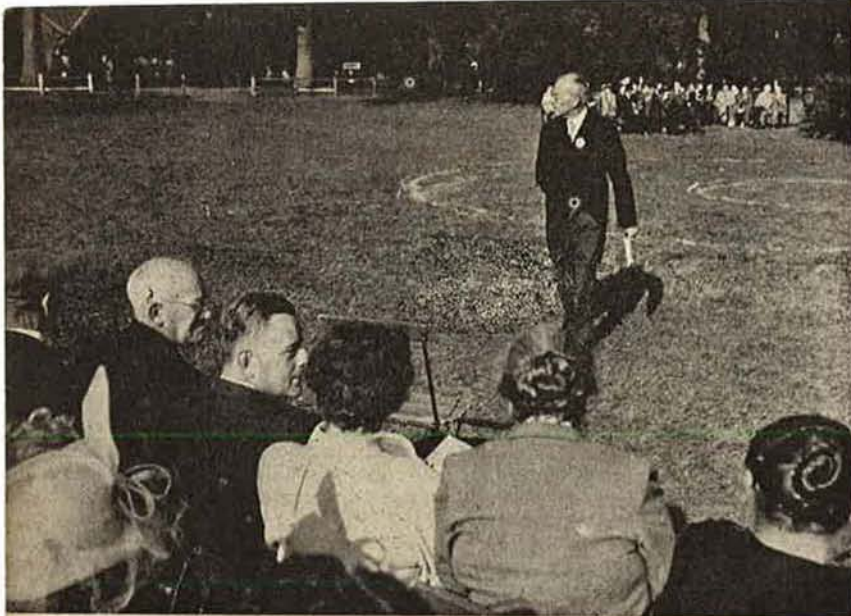
P. J. KOOPMAN.

Lidmaatschapsgeld

De afdelings-penningmeesters zijn druk bezig de contributie voor 1952 te innen. In de ene afdeling gebeurt dat op een vergadering, een andere afdeling biedt de kwitanties thuis aan en een derde verzoekt de leden het bedrag te gireren. Maakt u het de penningmeester gemakkelijk door het geld even aan te reiken als u niet op de vergadering kunt komen, door het geld klaar te leggen voor de kwitantie die komt of door direct even een giro te schrijven? Dank U!

Bijenhuis-kalender 1952

Het Bijenhuis te Wageningen geeft voor 1952 een kalender uit met prachtige grote gekleurde platen. Dit is nu eens een bijenkalender die aan de hoogste eisen voldoet. Van de platen behoeven we alleen maar te zeggen dat ze van Jac. Voerman zijn. De uitvoering van de kalender is zodanig, dat ze voor elke huiskamer een sieraad is. De kalender is verkrijgbaar bij het Bijenhuis. De prijs is f 1.—.

„Eensgezindheid» in 't

Imkers in Eerbeek

„Het is te betreuren, worden, opdat, het pul

BIJ DE FOTO'S.

Boven:

De voorzitter van „Eensgezindheid”, de heer G. J. Pannekoek, op de speelweide. Op de voorgrond de algemeen voorzitter Mr. ridder van Rappard en de burgemeester van Brummen, de heer Dekker.

Rechts boven:

Het bestuur van de jubilerende afdeling wordt door de koningin gehuldigd.

Onder.

Foto 1:

De feestelijke zang- en danshulde van de kinderen voor de droomkoningin.

Foto 2:

Mellijca de droomkoningin en haar gevolg.

Foto 3:

De bakkers komen de koningin hulde brengen voor de heerlijke honing, die ze in hun producten verwerken.

Foto 4:

Mr. ridder van Rappard spreekt de jubilerende afdeling toe.

Het gouden festijn van de Imkersvereniging „Eensgezindheid” is in alle opzichten geslaagd. De voorzitter der jubilerende vereniging, de heer G. J. Pannekoek, heette Zaterdag 22 September allen hartelijk welkom op deze mooie herfstdag; een bijzonder woord van welkom richtte spr. tot de voorzitter der Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, de heer Mr. L. R. J. ridder van Rappard, burgemeester H. Dekker, de ere-voorzitter van „Eensgezindheid” de heer H. M. J. Doom, het ere-lid de heer W. A. Sanders en de afgevaardigden van de diverse afdelingen. Een woord van dank bracht de heer Pannekoek aan de schenkers van de mooie prijzen, voorts aan de commissieleden voor het vele werk, dat zij in de afgelopen weken hadden verricht.

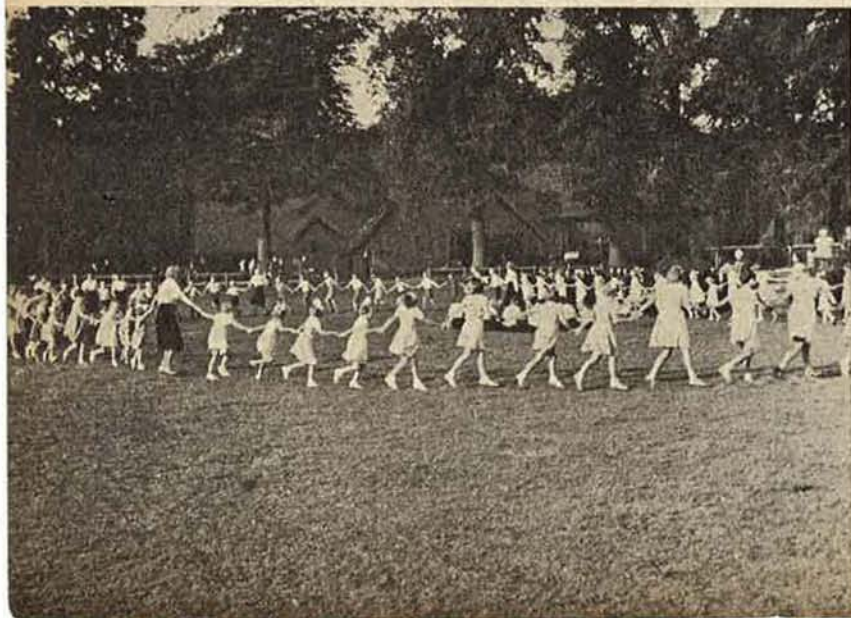
Voorts stipte spreker nog aan hoe hier in Eerbeek nog een stukje dorpsgemeenschap leeft, waarvan ook de Imkersvereniging „Eensgezindheid” vanouds deel uitmaakt.

Mr. L. R. J. ridder van Rappard, voorzitter, ving zijn betoog aan met te zeggen, dat men op bezoek was bij één der oudste en tevens één der meest actieve afdelingen, één van de 360 afdelingen, waarmede het bestuur van de landelijke vereniging wel degelijk rekening heeft te houden.

Veel, ja zelfs zeer veel heeft de afd. Eerbeek gedaan om niet alleen de alom bekende honing-, was- en bijenmarkt in ere te houden, doch ze heeft daarbij tevens een ontzaglijke propaganda gelanceerd voor de imkerij, in tegenstelling met de regering, die nog steeds gedooft, dat de import van buitenlandse honing onbegrensde mogelijkheden biedt.

Het is ten zeerste te betreuren, dat er in ons land niet meer markten georganiseerd worden, opdat het publiek „honingminded” gemaakt kan worden.

En dan gaan mij gedachten uit, aldus spreker, naar wijlen de heer J. Pannekoek, de organisator van en ijverige propagandist voor de bijenhouderij, die zo intensief tal van plaatsen heeft bewerkt, dat niet alleen verenigingen werden opgericht, maar daarbij als onderafdelingen in de grote landelijke vereniging konden worden opgenomen.

oud

Ik vierden feest

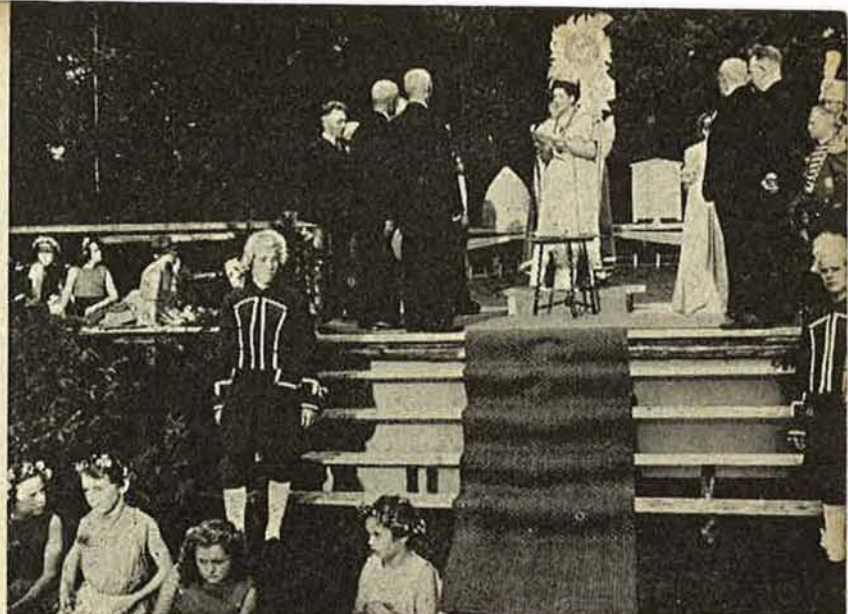
er in ons land niet meer markten georganiseerd
k „honingminded” gemaakt kan worden”.

Aan de heer Pannekoek hebben wij te danken, dat wij thans het gouden jubileum kunnen vieren; ik wens het bestuur en de leden van harte geluk met deze mijlpaal en bied, namens het hoofdbestuur, hierbij aan een verguld zilveren medaille als dank voor al hetgeen de afdeling Eerbeek in deze periode op het gebied van de imkerij heeft bereikt.

Een goede afdeling heeft een goede basis, ze steunt op een brede kern en op deze manier kan geoogst worden. De burgemeester bood namens het gemeentebestuur de hartelijke gelukwensen aan.

Spreker kon niet zeggen, dat hij de geschiedenis van de bijenteelt kende. Uit mijn jeugd weet ik nog, dat er beroepsimkers waren en spreker meende, dat toen de bijenstallen bij de boer talrijker en groter waren dan tegenwoordig. De bijenteelt heeft zich in ons land niet zodanig kunnen ontwikkelen, dat daarin een bestaan te vinden is. Uit Eerbeek komt zo vaak de vraag bij aanplant door de gemeente, om rekening te houden met de belangen van de bijenhouder. Op dit punt kunnen de bijenhouders gerust zijn. Wij hebben elkander gevonden, de bijenhouder en het gemeentebestuur.

Vooraf in de morgenuren werden er goede zaken gedaan in de honingtent; hier viel de mooie stand van onze plaatsgenoot, de heer A. J. Zwinenbergh, zeer op; niet alleen wist hij hiermede de eerste prijs te behalen, maar ook met zijn producten, die van eerste kwaliteit waren. Aangevoerd was plusminus 1000 pond raathoning en ruim 1200 flacons, voorts 150 pond was. Volken waren niet veel aangevoerd, daarin was nagenoeg geen handel.

Zij, die nauw verbonden zijn met de imkerij en een bezoek hebben gebracht aan de expositie „voorheen en thans” zullen genoten hebben. Niet alleen wat het Nederl. Openluchtmuseum te Arnhem had tentoongesteld was zeer zeker bezienswaardig, maar ook het Bijenhuis te Wageningen had zijn beste beentje voorgezet door tal van imkersgereedschappen, die bewondering afdwongen, aan „Eensgezindheid” in bruikleen te geven.

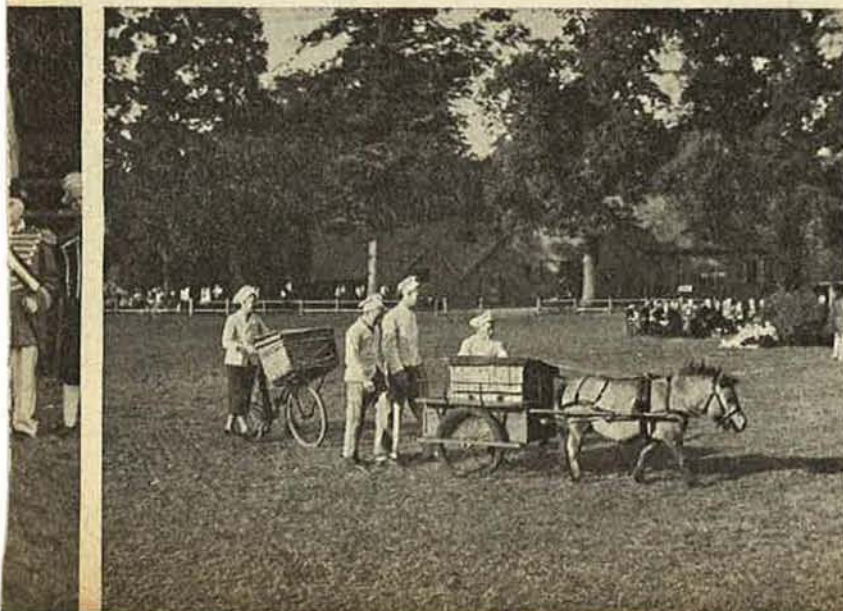
De bloemen- en fruintentoonstelling heeft enorme belangstelling getrokken — kwekers uit Brummen, Apeldoorn, Eerbeek hadden hier een pracht stuk werk geleverd.

Een lumineus idee is het geweest om aan deze jubileumfeesten in het programma plaats te verlenen aan een openluchtspel, dat werd opgevoerd in de grote weide van de Volkshogeschool. Een idealer plekje, omringd door eeuwenoud geboomte als décor voor dit door onze plaatsgenoot, de heer G. te Hennepe, geestig geschreven spel „Mellifica” de droomkoningin, kon men zich moeilijk voorstellen.

De amateur-toneelspelers hebben zich goed gekwetend van hun taak. Wij kunnen allen niet bij name noemen, maar willen toch de hoofdfiguur van dit droomspel, de gracieuze koningin, Mevrouw Tromp even naar voren brengen (haar duidelijke en begaafde uitspraak kwam voortreffelijk uit).

Een groot aantal belangstellenden volgde met intense aandacht dit keurige en bonte spel en het vormde dan ook een waardig besluit van deze dag.

THEO LAPONDER.

UIT DE JAAGKIEPS

In de V.S. worden door de afdelingen Landbouw van de Hogescholen der verschillende Staten Bulletins over de bijenteelt uitgegeven, welke in de regel kosteloos verkrijgbaar zijn.

Zo verscheen van de hand van Dr. C. L. Farrar van het Bijenteelt-instituut der Noord-Centrale Staten te Madison-Wisconsin een werkje over het behandelen van volken met 2 koninginnen, hetgeen later gevolgd werd door een uitgave van de Universiteit van de staat Ohio, geschreven door W. E. Dunham, getiteld: Gewijzigd twee-koninginnen-systeem voor honingproductie. Deze uitgave was van Maart 1947. In Gleanings 1951/4 komt van deze schrijver een artikel over hetzelfde onderwerp voor, waarbij bijgaande foto's, gemaakt door de schrijver en welwillend door Gleanings voor ons Groentje afgestaan (waarvoor onze dank).

De methode van Farrar wordt de Standaard-methode genoemd; het verschil met de gewijzigde methode is, dat met de „Standaard” twee koninginnen gebruikt worden gedurende de ontwikkeling van het volk en gedurende de gehele drachtijd, terwijl de „Gewijzigde” twee koninginnen heeft tijdens de ontwikkeling, maar in het begin van de klaverdracht wordt één koningin verwijderd.

De „Standaard” is berekend voor streken met langdurige dracht en dus voor ons land van geen belang. De „Gewijzigde” is voor minder goede streken, ik laat daarom hiervan een kort uittreksel uit de brochure en het artikel volgen.

Op foto 1 ziet U de kast van het volk zoals het door de winter gekomen is, in twee broedkamers A en B. Men moet middelmatige tot sterke volken uitkiezen; die met 7 of meer ramen broed zijn ideaal voor dit systeem.

Bij het begin van de fruit/paardebloem-dracht worden drie ramen met uitlopend broed met de opzittende bijen uit het volk genomen, benevens drie ramen met honing, welke ramen in een derde broedkamer C op het moeder-volk worden geplaatst, waarvan het gescheiden wordt door een raam met dubbel gaas, zie foto 2. Op foto 3 kunt U zien hoe de kast dan is samengesteld. De broedkamers zijn met uitgebouwde ramen aangevuld. In de bovenste kamer wordt dadelijk een bevruchte jonge moer, gekocht in de Zuidelijke Staten, ingevoerd, hierbij wordt meteen 5 pound suikerstroop opgevoerd, hetgeen tot gevolg heeft dat de moer aangenomen wordt en dat deze weldra volop gaat leggen.

Het gazen raam heeft een aantal voordelen: de draai-bare stukjes hout dienen als vlieggat; doordat het gaas aan onder- en bovenkant ongeveer een cm van elkander verwijderd is, kunnen de bijen elkander niet bereiken, terwijl de warmte van het sterkere onderste volk naar het bovenste kan trekken. Men moet trachten zoveel mogelijk bijen boven te houden, aangeraden wordt daartoe het vlieggat boven met wat gras af te sluiten.

Het kan gebeuren dat eind Mei, begin Juni, tijdens de bloei van de witte klaver (Dutch clover), het nodig zal zijn de volken meer ruimte te geven, elke afdeling krijgt dan een honingkamer S (uper), welke door moerroosters van de broedkamers gescheiden worden (foto 4). Indien de dracht overvloedig is zal men voor ventilatie moeten zorgen door een kamer iets op te lichten en hieronder een steuntje te plaatsen.

De kast moet de gewenste kracht bezitten voordat de klaver volop honingt. Voor Midden Ohio is dit van 16 tot 23 Juni, dan moet de onderste moer verdwijnen. De volken hebben nu in deze streek beneden van 10 tot 14 ramen broed en boven 8 tot 10.

Door de overvloedige dracht zal een beetje rook voldoende zijn om het verenigen zonder strijd tot stand te brengen. Het volk wordt nu als volgt samengesteld:

Kamer C met jonge moer komt op de bodemplank, de ramen broed uit kamer A en B worden opnieuw gerangschikt en wel zo, dat in B de ramen met open broed en in A die met uitlopend broed komen.

B komt nu op C, vervolgens de honingkamer S, gescheiden door een moerrooster op B, dan weer een honingkamer, vervolgens de broedkamer A, waarop weer een honingkamer en indien meer nodig, kunnen deze hierop worden geplaatst (foto 5).

Men heeft vergelijkende proeven genomen met kasten met één en met twee koninginnen. De gemiddelde oogst was in 1942 (slecht honingjaar) 47 pound tegen 83 p. en in het goede jaar 1946 126 pound tegen 241.

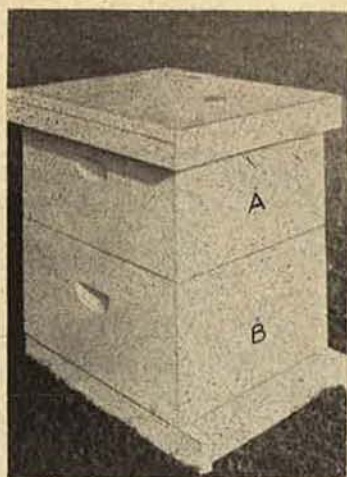

Foto 1

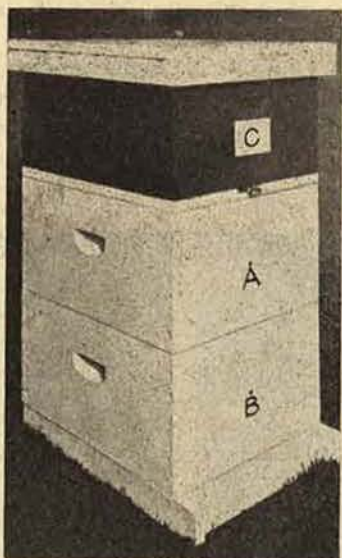

Foto 3

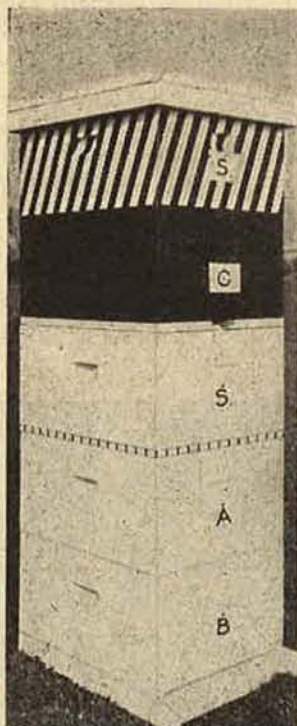

Foto 4

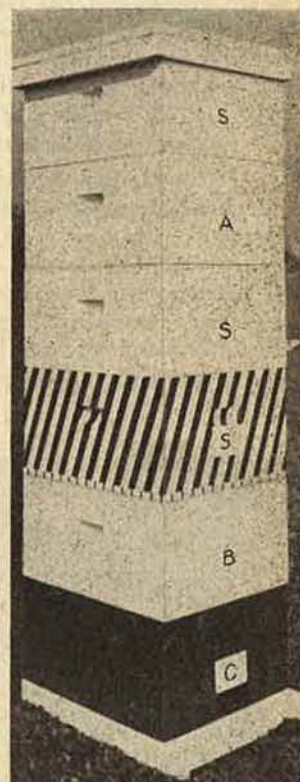

Foto 5

In een artikel in La Gazette Apicole 1951/3: „Hoe koninginnen te telen”, zegt de bekende Amerikaanse groot-imker Walter T. Kelly:

Knip de vleugels van de koningin niet af. In de laatste jaren was het mode één vleugel van de moer af te knippen. Er werden zekere argumenten ten voordele van deze handelswijze aangevoerd, maar vele hiervan zijn waardeloos gebleken en tegenwoordig komt men van dit knippen terug.

Een koningin bedient zich van haar vleugels om zich in evenwicht te houden en volgens Kelly's mening kan een geknipte moer zich niet zo goed bewegen en eitjes leggen als een niet mishandelde koningin.

En in hetzelfde blad vinden we de volgende raadgeving: Het beste middel om de vleugels van een moer te knippen. Voor alles nagaan of er eitjes en jong broed aanwezig zijn teneinde het risico van het knippen van een onbevuchte koningin te ontlopen. Als de koningin goed aan de leg is, loopt zij in de regel naar een cel te zoeken om een eitje af te zetten. Op het moment dat zij zich voorover buigt om een cel te onderzoeken, ontplooit zij haar vleugels iets. Van dit moment moeten we profiteren en knippen we met een scherp nagelschaartje met omgebogen punten zoveel mogelijk van de vleugels af. Doorgaans zullen noch de koningin noch de bijen aan ons gedoe aandacht schenken, maar als de moer zich zenuwachtig toont, wacht dan tot een volgende gelegenheid, daar zij wel eens wil gaan vliegen.

Het knippen gaat gemakkelijker als de koningin zich naar de imker toe beweegt.

In Beeworld 1951/8 komt de volgende raadgeving, overgenomen uit het Russische blad Pchelovodstvo voor. De Rus Shcherbina heeft opgemerkt, dat, als men bij de koninginneteelt van het teeltvolk de koningin en het ongezegeld broed heeft weggenomen, veel vliegbijsen de kast verlaten en zich bij andere volken voegen. In sommige gevallen werd het teeltvolk te zwak voor zijn taak. In plaats van, als gewoonlijk aangeraden, het teeltvolk eerst 24 uur na het wegnemen van het broed en de moer de teeltlarfjes te geven, doet hij dit reeds 2 tot 4 uur later en heeft succes hiermede.

In een recent nummer van het Wallstreet Journal, onder de rubriek Washington Wire, verscheen de volgende opdracht:

Operation Honey Bee.

De Operatie Honingbij houdt het (Amerikaanse) Departement van Landbouw bezig. De regering wil dat de bijenhouders het aantal bijenvolken zullen vergroten, teneinde 8 miljoen pound was te kunnen opbrengen. Dat is het dubbele van thans. Dit was is benodigd voor het bekleden van grachten en bij de vliegtuigfabricatie. Men kan hiervoor n.l. geen synthetische stoffen gebruiken.

De redactie van het American Beejournal 1951/7 zegt, dat de bijenhouders zeker willen medewerken, maar voor 1951 is het te laat om het aantal volken uit te breiden. Kleine honing-oogsten en lage prijzen hebben de laatste jaren een tegengestelde uitwerking gehad. Dit werd aan de regeringsambtenaren medegedeeld, maar wat zal er gedaan worden als zij hun vaderlandse plicht vervullen? Zal de regering de bijenteelt beschermen tegen overproductie? Welke samenwerking kan men verwachten? De regering kent de noden der bijenhouders.

De redactie besluit haar artikel:

MEER VOLKEN. Wasproductie verdubbelen. Geef ons dan enige daadwerkelijke hulp, Washington, en we zullen gelukkig zijn, zo goed mogelijk te kunnen helpen.

In Zwitserland heeft men 3 verenigingen van bijenhouders en wel van Duits-, Frans- en Italiaans sprekende Zwitsers. Deze verdeeldheid is dus noodzaak. Men voelt echter, dat, om de belangen van de bijenhouders het beste te kunnen behartigen, eensgezindheid nodig is. Stappen worden thans genomen om een overkoepelend lichaam, De Zwitserse Imkersbond, tot stand te brengen. (Schw. Imkerzeitung 1951/8).

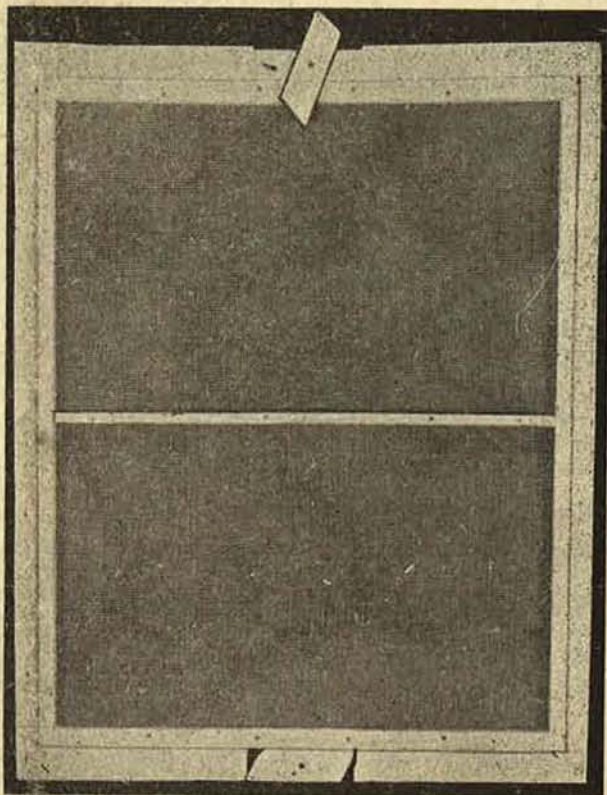

Foto 2

In St. Ambrosius 1951/9 zegt een imker, die in ons Greentje (1951/3) het artikel over de Oliekool heeft gelezen, dat in zijn schooltuin de Oliekool is aangetast door de „Spikkelziekte”.

Een krantenbericht: De bekende Noorse schaatsenrijder Reidar Liaklev heeft besloten niet meer aan wedstrijden deel te nemen. Zijn vrije tijd wil hij voortaan gebruiken voor een nieuwe liefhebberij, de bijenteelt.

Uit een advertentie uit Beecraft 1951/8.

Voornaam maar niet kostbaar.

Stixon-zelfsluitende deksels veranderen gewone jam-potten in luchtdichte honing-flacons. Met opschrift „Zuivere honing”.

(Is dit ook niet iets voor de Nederlandse imkers? Door de verandering in de afsluiting der jampotten hebben we in de regel gebrek aan deksels, daar de moderne doorgaans niet meer gebruikt kunnen worden).

Uit een brief in the Canadian Beejournal 1951/6.

Doorlopend helder zonnig weer met 319½ uur zonneschijn gedurende de maand Mei, hebben de volken in staat gesteld op kracht te komen.

(Dat is gemiddeld tien uur zon per dag, ik geloof dat onze bijen dan ook betere resultaten zouden opleveren).

In China, waar meermalen hongersnoden voorkomen, staat de bijenteelt op laag peil. Men heeft hiertussen wel eens verband gezocht. Thans kan ook India niet voldoende voor zijn bevolking opbrengen, zodat hulp van het buitenland nodig is. Dit is voor de bijenhouders in India, waar de bijenteelt nog in de kinderschoenen staat, aanleiding geweest bij hun regering om steun te vragen.

Algemeen bekend is dat de bijenteelt van groot belang is voor de samenleving.

Jékavé.

(In de Jaagkieps van September is een fout geslopen. Het boek van Jacob was niet 20 maar 200 jaar het meest gelezen bijenboek. Red.).

De Nederlandse Bijenweide (X)

Bijen en Klaver

Met de titel „Bijen en Klaver” snijden wij voor de imker wel een belangrijk onderwerp aan. Veel imkers zijn voor de zomerdracht geheel op klaver aangewezen. Dat is dan de Witte Klaver (*Trifolium repens*), een onzer allerbeste drachtplanten. Ook de andere klaversoorten leveren echter overvloedig nectar en stuifmeel, zelfs de Rode Klaver (*Trifolium pratense*). Bij deze laatste soort ondervinden echter onze bijen moeilijkheden, omdat hun tongtje korter is dan de bloembuis. We willen trachten over de dracht van de diverse klavers een en ander mede te delen:

Witte Klaver (*Trifolium repens*).

Wanneer we de drachtkalenders controleren, bemerken we al gauw, dat de deskundigen dikwijls verschillende cijfers geven voor de nectar- en stuifmeeldracht. Zo wijken ook de cijfers, die we vermeld vinden in de Nederlandse boeken, sterk van elkander af. Over Witte Klaver zijn ze het echter allen eens. J. G. de Roever vermeldt resp. voor nectar en pollen 4 : 3 en als drachtijd Juni en Juli. Hij noemt de klaverhoning weinig geurig en flauw van smaak, terwijl ze gauw kristalliseert. Hoezeer echter de smaken verschillen, kunnen we afleiden uit de vermelding van Schotman, die dezelfde honing voortreffelijk van smaak noemt. Wij kennen een oude imker — we kregen juist dezer dagen zijn overlijdensbericht — die zwoer bij klaverhoning en alle andere soorten er voor cadeau gaf. Inderdaad is de Witte Klaverhoning een voortreffelijke zomerhoning. Wat de drachtijd betreft zijn we het weer meer eens met de heer De Roever. Schotman geeft als bloeitijd van de Witte Klaver op Mei-September. Het is echter een bekend feit, dat de klaver in de nazomer niet zo goed meer draagt.

Aardbeiklaver
Tr. fragiferum

Klaver draagt het best bij zeer warm weer, terwijl de atmosfeer vochtig en drukkend is. Vooral in jonge en b.v. pas ontgonnen en opnieuw ingezaaide weilanden draagt de Witte Klaver prima. We maakten dit persoonlijk een aantal jaren geleden mee na een ruilverkaveling, waarbij een moerasig laagveengebied werd ontwaterd en geheel voor grasland werd bestemd. De dracht was hier in de eerste jaren uitstekend, hetgeen ook bleek uit de vele volken, die hier in de drachtijd werden geplaatst.

In de eerste week van Augustus is het echter verstandig de bijen naar de heide te brengen, omdat deze dan beter draagt dan de klaver.

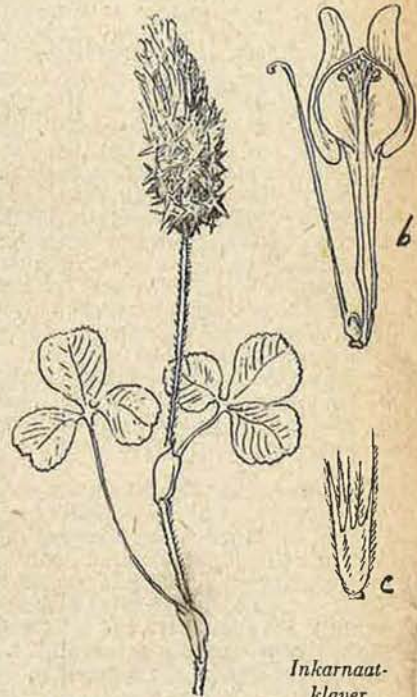
Er bestaat bovendien een groot verschil in dracht tussen de klaver van het zand en veen en die van de klei.

Bekende drachtstreken voor de Witte klaver in ons land zijn de kleigronden van Friesland en Groningen, waarbij het polderland met weide en water wel bovenaan de lijst komt.

De klaverhoning is uitstekend geschikt voor slingerhoning. Ze is dun vloeibaar en gemakkelijk uit de raten te verwijderen. De raathoning van klaver, alhoewel deze soms prachtig blank kan worden gewonnen, moet dadelijk worden geconsumeerd, daar klaverhoning snel kristalliseert, doch aanvaardbaar ook al door de dunvloeibaarheid spoedig lekt.

Imkers, die in klaverarme gebieden wonen, wordt sterk aangeraden naar de klaver te reizen. De goede volken zullen in staat zijn, in korte tijd een flinke oogst binnen te halen. Dikwijls echter wordt tijdens deze drachtijd last ondervonden van het zwermen, vooral wanneer het weer niet al te best medewerkt. In dit opzicht moeten dus de nodige maatregelen worden genomen. Deze kunnen we echter in dit verband niet nader uiteenzetten.

Over de overige klaversoorten behoeven we — met uitzondering van de Rode Klaver, waarover in een slot-artikel — niet veel te zeggen.

Trifolium incarnatum
b. doorsnee bloem - c. kelk

Ze komen slechts voor een deel en dan nog zelden veelvuldig voor, zodat ze bijna nimmer een hoofddracht kunnen vormen.

We zullen ze daarom in het kort even vermelden. **Inkarnaat Klaver.** *Trifolium incarnatum*. Nectar en pollen 4 : 3. Wordt wel bevlogen. Bloeitijd Juni-Augustus.

Bloembuislengte 5,5 mm. **Bastaard Klaver.** *Trifolium hybridum*. Deze wordt gekweekt en verwilderd aangetroffen.

Bloeitijd Juni-Augustus. Wordt eveneens door de bijen bevlogen. Bloembuisl. 2.17 mm. Honing en stuifmeel als bij Witte Klaver, dus lichtgeel tuifmeel.

Aardbeiklaver. *Trifolium fragiferum*. Deze soort komt vooral voor in kleistreken. Bloeitijd Juni-September. Honing als van Witte Klaver.

Luzerne *Medicago sativa*

Hopklaver. *Medicago lupulina*. Geeft veel honing, 4 : 3.

INGEZONDEN STUKKEN

MET CIRCA 10 % VERLAAGD.

Geachte Heer Redacteur,

Met belangstelling las ik in 't Groentje van September de mededeling: „Suikerprijs verlaagd!“ En vervolgens zoekend en nog eens zoekend, vond ik eindelijk het percentage. Alsof met een suikerprijsverlaging van circa 10% onze Nederlandse Bijenteelt van de ondergang zou zijn gered! U, mijnheer de Redacteur, noemt de verkregen reductie een succes, een belangrijk succes. Het spijt me voor de Bedrijfsraad, wiens lofwaardig streven ik hogelijk waardeer, dat zijn delegatie met een dergelijk mager resultaat naar huis is gezonden! Als „de grote betekenis“ onzer bijenteelt voor Land- en Tuinbouw, zoals de Minister dat „onwonderlijk toeval“, niet meer waard is dan circa 10% reductie op een suikerprijs 1951 voor herfstlevering — een prijs, die de laatste jaren met 20, 30, 50 en meer procenten is gestegen, om de prijsstijging van andere inkersbenodigdheden maar buiten beschouwing te laten, kleurt zich het toekomstbeeld onzer bijenteelt zwaarter dan roet. En dan zult U het met mij eens zijn, dat het aanleel: Nederlandse Bijenteelt met een koers van circa 10%, op het ministerie van Landbouw zeer laag genoteerd staat en die koers grotelijks in botsing komt met het begrip „grote betekenis“, wil men consequent blijven! U, mijnheer de Redacteur, noemt die koers, het behaalde resultaat van de Bedrijfsraad, een succes, een belangrijk succes. De tijd zal het wel leren of uw zienswijze juist is — of hier inderdaad van een succes voor inkerend Nederland mag worden gesproken. Degenen die ik sprak en wier ontevredenheid nog steeds groeiende is, zijn met mij een andere mening toegedaan. De schrijvende wanverhouding tussen de nog steeds stijgende exploitatiekosten en de geldelijke opbrengst van onze honing, neemt met de dag toe! Het aantal speurbijen in ons Groentje die de band met de Vereniging verbreken en zij die stil heengaan. Als straks de lidmaatschapskaarten 1952 worden gepresenteerd zal wel blijken, in hoeverre die reductie een succes geweest is. Ook voor de komende jaren inzien men bij de pakken gaat neerzitten.

Als, om slechts een enkel voorbeeld te noemen, de K.L.M. over een zeker jaar met verlies heeft gewerkt — een verlies, dat in de tientallen miljoenen loopt, past de Regering bij — wordt dat verlies met gulle hand uit 's Lands kas aangezuiverd via de belastingbetaler, waaronder ook de inker. Want: de K.L.M. is werkzaam in 't belang van het algemeen, evenals de Spoorwegen. Ook het nut dat de bijenteelt afwerpt acht men van grote betekenis en zelfs zo groot, dat al sinds jaren een Rijksbijenteeltconsulent werkzaam is om de inkers van goede voorlichting te dienen en zelfs nog onlangs het aantal consulenten met een is vermeerderd, zodat Noord- en Zuid-Nederland hun consulent hebben — ons van regeringswege toegewezen. Maar de inker wordt naar huis gezonden met circa 10% reductie.

En U, meneer de Redacteur, schijnt tevreden. Want: „de actie voor de verlaging van de suikerprijs heeft dus eindelijk gevolg gehad. Thans is het honingprobleem primair“, aldus het Groentje. Mijns inziens wordt het meer dan hoog tijd, dat er eens onderscheid wordt gemaakt tussen inker en DE IMKER! Tussen de goedlachse man: de amateur met twee, drie of meer volkjes

(Vervolg van pag. 176)

Rupsklaver. *Medicago arabica*. Hierover vinden we geen gegevens.

Luzerne. *Medicago sativa*. Wanneer dit gewas door de boer verbouwd wordt en niet vroegtijdig wordt gemaaid, kan het een uitstekende dracht leveren. Bloeitijd: Juni-September. Rijkdom: 4 : 3. Kleur stuifmeel: lichtgeel.

Gele Luzerne. *Medicago media*. Niet zo belangrijk als *sativa*. De honing is lichtgekleurd, zacht en muntachtig en granuleert snel. Bloeitijd Juni-September. Wordt verbouwd op droge gronden en groeit ook op dergelijke gronden in het wild.

Witte Honingklaver. *Melilotus albus*. Wordt verbouwd, maar zelden; komt ook in het wild voor. Bloeitijd Juni-September; lichtgeel stuifmeel.

Gele Honingklaver. *Melilotus altissimus*. Bloeitijd Juli-September. Rijkdom: 4 : 3. Levert geurige honing; stuifmeel wit.

J. B. M. VAN DEN BELT.

Vriezenveen.

in keurig geleverde kastjes, en de man, de eigenlijke inker, die met 10, 20, 30 en meer kastvolken de winter ingaat! Want deze laatste betaalt het gelag! Wat is er tegen, zo vraag ik me af, indien aan de eigenlijke inker, de man met 10 en meer wintervolken, een reductie op de suikerprijs wordt toegestaan van 70% voor elk wintervolk boven de 10?? Een bescheiden, een zeer bescheiden kapitaalje zal daarmee gemoeid zijn! Dat zal heus niet in de duizenden lopen. Laat staan in de miljoenen. Dan eerst wordt de eigenlijke inker geholpen — krijgt hij een ruggesteun! De eigenlijke inkers, waarvan de Nederlandse Land- en Tuinbouw het meeste profijt trekt! Zij met hun bijen. Het nut dat hun bijen afwerpen, hun exploitatiekosten en risico's zijn heel wat groter en niet te vergelijken met die van de amateur, de houder van twee of meer bijenvolken.

Ik hoop, mijnheer de Redacteur, dat de Bedrijfsraad van de daarbij aangesloten Verenigingen, en ook de Verenigingen zelf, i.c. hun Besturen, de moed niet laten zinken doch wederom stappen zullen ondernemen bij de Minister, opdat aan de eigenlijke inker de zo broodnodige ruggesteun, op een wijze zoals hier ontvouwd, met terugwerkende kracht, alsnog wordt verstrekt!

Wat het honingprobleem betreft, met name de buitenlandse honing — ons land moet exporteren en importeren. Onze honingverwerkende industrie kan het zonder buitenlandse honing niet stellen. Maar wat de verkoop betreft aan winkeliers — ik hoop, dat de Bedrijfsraad voor ons, inkers, voor allen, een flink succes weet te behalen — een succes, dat inderdaad een ruggesteun blijkt te zijn.

Met dank voor de plaatsing, hoogachtend,

Borne.

BERN. EEKMAN.

Nog niet zo heel lang geleden was het standpunt van Den Haag:

1. Jullie bent voor 85% liefhebberij-inkers en voor de rest bijna allemaal „nevenbedrijvers“. De mensen die voor meer dan de helft van de bijenteelt moeten leven kan je op de vingers van één hand tellen.
2. Maak je over de bestuiving van het fruit maar niet druk. Als je er niet beter van wordt, ga je er uit vaderlandslievendheid toch niet naar toe.
3. Als de fruitteler jullie bijen nodig heeft, als hij er voordeel in ziet, zal hij heus wel bij je komen. Zijn er te weinig volken voor de bestuiving dan stijgt de huurprijs van de volken vanzelf wel.
4. Bijen zijn een hulpmiddel voor de fruitteler, zoals kunstmest er een is en zoals grond- en hulpstoffen dat zijn voor de industrie. Landbouw en industrie zijn de steunpilaren van onze volkswelvaart, maar dat wil nog niet zeggen dat de regering ze de grond- en hulpstoffen voor hun bedrijven nu maar beneiden kostprijs moet verstrekken en... waar zou ze het geld vandaan moeten halen?

Nu hebben onze in Vereniging en Bedrijfsraad vergrijsde „ouwe rotten“ de regering weten te bewegen niet alleen een prijsverhoging van de bijensuiker met 15 cent per kg, die in het voornemen lag, geen doorgang te doen vinden, doch bovendien om ons de suiker goetkoper te doen leveren dan aan wie dan ook. Dat noemt de reductie een groot succes.

Dat wil evenwel niet zeggen, dat de redactie tevreden is. Niets minder dan dat! Wel is zij echter van mening, dat het geneesmiddel voor de wanverhouding tussen kosten en opbrengst van de inkerij moet worden gevonden door maatregelen op het gebied van de honinghandel. Genoemde „oude rotten“ zien dat ook zo. En ze zien zelfs kans om hun plannen te verwezenlijken en daar vechten ze voor.

De redactie sluit zich geheel aan bij de wens van de inzender, dat de Bedrijfsraad op dit gebied een flink succes mag behalen.

WIJZIGING ADRES RIJKSBIJENTEELT-CONSULENT

Het adres van de Rijksbijenteeltconsulent voor het Zuiden des lands, de heer Ir J. Mommers, is gewijzigd in: Bredaseweg 304 te Tilburg.

DOCUMENTATIE

Evenius. Zur praktischen Durchführung der Verordnung über Bienenschädliche Pflanzenschutzmittel vom 25.5.'50.

Mitteilungen aus der Biologischen Zentralanstalt, Berlin-Dahlem Heft 70 1951.

Het is zeer de vraag of voor de bijen onschadelijke insecticiden zullen worden gevonden of dat het mogelijk zal zijn door afschrikkende stoffen de bijen van met giftige stoffen behandelde planten af te houden. Daarom is er in Duitsland een wet in het leven geroepen, die het behandelen van vruchtbomen en andere landbouwgewassen met voor de bijen giftige plantenziektebestrijdingsmiddelen verbiedt.

Als voor de bijen gevaarlijk worden zowel contact insecticiden als maaggiften beschouwd. Vóór de behandeling met deze stoffen moet bloeiend onkruid uit de landbouwgewassen worden verwijderd. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt als dat noodzakelijk is om ernstige schade aan de landbouwgewassen te voorkomen als een behandeling voor de bloei niet mogelijk was.

Dan moeten echter de eigenaars van de gevaar lopende bijenstanden tijdig verwittigd worden. Dit moet gebeuren via een contactpersoon van de imkers.

De wet bepaalt tevens dat de fabrikanten van bestrijdingsmiddelen op de verpakking daarvan een waarschuwing, dat die middelen voor de bijen gevaarlijk zijn, moeten aanbrengen.

Als gevaarlijk voor de bijen worden beschouwd alle DDT en HCH bevattende middelen en alle middelen, die arseen bevatten.

Of groeistof bevattende middelen gevaarlijk zijn is nog niet voldoende aangetoond. Dit geldt ook voor dinitrokresol. Derris, pyrethrum en nicotine worden als minder gevaarlijk beschouwd.

Braun E. Shall we use queen excluders?

American bee Journal vol. 91 no. 6 Juni '51 pp 259-260.

„SCHAKELS TUSSEN TUIN EN TAFEL”.

Aan deze tentoonstelling werd door de propagandacommissie van onze Utrechtse afdelingen met een keurig verzorgde stand deelgenomen. Er waren verschillende honingsoorten te zien... en te proeven! De levende bijen in een observatiekast en in een vitrine trokken, als gewoonlijk, veel belangstelling. Op aller-aardigste wijze was het nut van de bijen voor de bestuiving van het fruit naar voren gebracht. En vijf dagen lang waren deskundige leden aanwezig om het publiek voor te lichten omtrent bijen en honing.

In een van onze vorige nummers spraken we reeds over „zomerse activiteit” van veel afdelingen. Er is in de afgelopen zomer wel enorm veel gedaan en van een „zomerslaap” in het verenigingsleven is er dit jaar zeker geen sprake geweest. Een woord van hulde aan allen, die aan de verschillende zomeracties hebben meegewerkt, is zeker op zijn plaats!

Moerrooters verkorten de tijd nodig voor behandeling van de volken. Het draadrooster, in houten lijst, behoort bij ieder bijenvolk aanwezig te zijn. Dit is de conclusie waartoe de auteur komt na 28 jaar ervaring in een proefimkerij.

Tilburg.

Ir. J. MOMMERS.

Nogmaals; de Oliekool

In de tuin van het Bijenhuis hebben we dit voorjaar de Oliekool gezaaid en aanvankelijk waren we er slecht over te spreken. De mededeling van de leverancier van het zaad, dat de plant niet door insecten wordt aangetast, bleek nu niet bepaald juist te zijn. En toen de bloemen open gingen was er geen bij op te zien.

Maar na een dag of wat kwam daar verandering in: de bijen schenen toen plotseling de nieuwe drachtbron te hebben ontdekt en ze vlogen er bij massa's op. Wat was het geval? De bouw van de bloem is zodanig, dat de bijen de honing niet kunnen bereiken, hun tong is daarvoor te kort of, als men wil, de honing zit veel te diep. Maar na een paar dagen buigen de blaadjes van de kelk uiteen en er komt onder aan de kelk een viertal openingen, waardoor de bijen de nectar kunnen bereiken. Men ziet de bijen dan ook niet op, doch onder de bloemen nectar zuigen. Een eind daarboven, tussen de vier prachtige kroonblaadjes, zijn de helmknoppen der meeldraden zichtbaar en terwijl beneden de nectarhaalsters bezig zijn, werken boven aan de bloem de stuifmeelhaalsters. Maar er schijnt nog een derde groep bijen te bestaan, die zowel nectar als stuifmeel verzamelt.

Wie wil volgend jaar eens een veldje oliekoel zaaien en trachten bijen van elk der drie groepen met verschillende kleuren te merken om hun gedrag verder na te gaan? Het zaad is bij het Bijenhuis verkrijgbaar. G.

Officiële Mededelingen

Cursussen en lezingen

In de handleiding in het Augustusnummer op blz. 127 onder 7 toe te voegen:

„Sommige provincies verlenen subsidie ter verhoging van de salarissen der onderwijzers. Aanvragen voor deze provinciale subsidies moeten door het afdelingsbestuur, in overleg met de onderwijzer die de cursus geeft, worden gericht aan het Provinciaal Bestuur en vergezeld gaan van:

1. een begroting van ontvangsten en uitgaven;
2. een verklaring van de betrokken Rijksbijenteeltconsulent dat de cursus in het genot is gesteld van Rijkssubsidie en
3. een opgave van het aantal lessen van de cursus.

Voor 14 cursussen, gegeven in het seizoen 1950/51, werd door het Hoofdbestuur een aanvraag voor Rijkssubsidie ingediend tot een bedrag van f 1264,85. Zodra het subsidie aan het Hoofdbestuur wordt toegekend zal het aan de 14 betrokken afdelingen worden uitbetaald.

Hetzelfde geldt voor het subsidie voor 20 lezingen, gegeven in het seizoen 1950/51. Hiervoor werd een subsidie aangevraagd van f 142,65. Het verenigingssubsidie voor deze lezingen ten bedrage van f 80,— wordt tegelijk met het Rijkssubsidie aan de betrokken afdelingen uitbetaald.

Voor het komende cursusjaar (1951/52) heeft het Hoofdbestuur f 1190,— Rijkssubsidie aangevraagd voor 10 cursussen en f 200,85 voor 28 lezingen. Voor deze 28 lezingen wordt t.z.t. tegelijk met het Rijkssubsidie een verenigingssubsidie van f 112,— uitbetaald.

De aanvraagtermijn voor subsidies voor lezingen en cursussen voor het komende winterseizoen is thans verstreken. In het Augustusnummer van de volgende jaargang van het Maandschrift verschijnt wederom een mededeling over de subsidieregeling. **We hopen dat dan niet 38, doch alle 340 afdelingen onzer Vereniging subsidieaanvragen zullen indienen**

En dat er dan niet vijftien honderd gulden subsidie zal worden aangevraagd, **doch vijftien duizend gulden!** Het verzoek van het Hoofdbestuur om het subsidie voor winterlezingen te verhogen is niet ingewilligd.

VOORSTELLEN ALGEMENE VERGADERING.

De afdelingen hebben het recht om voorstellen aan de algemene vergade-

ring te doen. Deze voorstellen moeten vóór 10 December bij het Hoofdbestuur zijn ingediend, waarna zij in het Januari-nummer, vergezeld van een korte toelichting, worden gepubliceerd. De voorstellen worden op de agenda geplaatst zodra ze door vijf of meer andere afdelingen worden ondersteund, waarvan vóór 15 Februari door middel van een adhaesiebetuiging of anderszins aan het Hoofdbestuur moet zijn gebleken.

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

Bij het Dagelijks Bestuur kwamen slechts kandidaatstellingen binnen voor de zittende hoofdbestuursleden. Zij zijn derhalve bij enkele kandidaatstelling herkozen.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek te zenden aan het Bijenhuis te Wageningen

Vraag 40: Welke suiker voeren?

Gaarne zou ik van U vernemen of de navolgende suikers geschikt zijn voor drijfvoer en/of inwinteren. a. ruwe ongeraffineerde suiker; b. druivensuiker (glucose); c. vruchtensuiker (lactose); d. maltose; e. manniet. Indien een van deze soorten geschikt is zou ik gaarne de sterkte der oplossing en de totale hoeveelheid vernemen. L. B. te R.

Antwoord: Vruchtensuiker is niet lactose doch fructose; lactose is melksuiker. Manniet is geen suiker doch een zoet smakende alcohol van de suiker mannose. Volgens tot heden gedane proeven komt alleen geraffineerde suiker of uitgedraaide ruwe suiker (saccharose of rietsuiker) voor wintervoeding in aanmerking. Ruwe suiker kan in bepaalde gevallen als voorjaarsvoeding worden gebruikt mits hij niet te veel melasse bevat en mits hij in bescheiden mate wordt gevoederd.

Niet alleen de waarde van suikers als voedsel is van belang maar ook de vraag of de bijen die suikers willen opnemen. Als Ir. Mommers zijn proeven heeft afgesloten zullen wij de resultaten gaarne publiceren. A.

Vraag 41: Kast leeggeroofd.

Een van mijn beste volken in Simplex met dubbele broedkamer, tot de nok gevuld met lieve, werklustige bijen, het pronkje van de stal, werd van 31 Augustus af gevoerd. Broed aanwezig. Gedrag tot 13 September normaal. Op 13 September buitengewone vliegdruchte als was het volk aan het zwermen, de gehele dag. Overal kleine hoopjes bijen, onrustig, gedrag alsof ze op zoek waren naar

de moeder. Op de nadag het was buitengewoon zacht weer, in enkele uren de gehele kast leeggeroofd. 's Avonds was de hele kast leeg, behalve het broed. Verder binnenin geen afwijkingen te vinden. De ledige kast verwijderd, een enkele vliegbij cirkelt nog op de plek waar de kast stond. Ik ben reeds 26 jaar imker en heb nog nooit zoiets beleefd. Kunt U hiervoor een verklaring geven?

B. Z. te M.

Antwoord: Door het voeren is het volk wat in actie gekomen. Op 13 September is het tot een „voorspel” gekomen, wat zich in die tijd van het jaar meestal beperkt tot een zeer drukke vlucht, waaraan vooral de jonge bijen deelnemen. Toen is, wat lang niet altijd gebeurt, de moeder mee uitgevlogen, al komt het in September vaker voor dan men denkt. De moeder is aan het zwerven (niet zwermen!) gegaan en is de koers kwijtgeraakt of verongelukt. De spelende bijen hebben haar gezocht, vandaar de op zwermen gelijkende verzameling van troepjes bijen in de buurt. Van de onrust in het volk hebben de „zoekers”, die gedurende de voertijd steeds een grote activiteit aan de dag leggen, gebruik, of misbruik, gemaakt om haar slag te slaan. Het in volslagen onrust verkerende volk heeft zich niet voldoende geweerd en werd een prooi van zijn belagers. Het heeft tenslotte waarschijnlijk zelf meegeworpen de kast te plunderen, zoals dat te doen gebruikelijk is.

Had het volk, na het verlies van de moeder, een uurtje gehad om tot rust te komen, dan hadden de rovers geen kans meer gehad, want dan had het zich normaal verdedigd. Er was immers broed in alle stadia aanwezig. Het feit dat de rovers het volk hebben aangepakt, juist op het moment dat dit in wanorde was door het verlies van de moeder, is noodlottig geweest.

Werd er met honing gevoerd? Die trekt de zoekers altijd veel sterker aan dan suiker, vooral als er overdag nog een gevulde voerbak op het volk staat.

Dat volken bij het zoekraken van de moeder in het najaar zwermachtige vertoningen maken is uit ondervinding bekend en vooral als het volk veel jonge bijen heeft.

Zo zien wij het geval, we kunnen geen andere verklaring vinden.

S.

Vraag 42: Smalfilms over bijen.

Kunt u mij inlichten of er in ons land ook 8 mm smalfilms betreffende het bijenleven zijn, die voor vertoning aan een afdeling worden verhuurd of geleend? Zo ja, kunt u mij de adressen opgeven?

Wie van de lezers kan de vraagsteller helpen?

Red.

Nogmaals vraag 23: Carbolap.

In het nummer van October komt Dr. J. Kalff uit Nijmegen onder de rubrik „de lezer antwoordt” met een aanvulling op mijn antwoord op deze vraag, in het nummer van Aug. gegeven. De lezer kan echter gerust zijn en de vragensteller eveneens: als de heer Kalff in de oorlog gezuiverde carbolzuur kocht, die onwerkzaam was, dan bewijst dit niets. Was er in die dagen nog iets goed? Ik zelf was een der eerste gebruikers van de car-

bollap en steeds is deze tot grote tevredenheid door iedereen op de door mij aangegeven wijze gebruikt. Ik heb in deze kwestie niemand minder op mijn hand dan Dr. Minderhoud. Deze schrijft in zijn in 1928 verschenen boek o.a.: „Wij geven aan deze stof, die men ook onder de naam phenol of phenolum liquefactum kopen kan, de voorkeur boven het voor hetzelfde doel veel aanbevolen ruwe, rode carbol.”

De heer P. Duurland schetste de jubilaris als een goed voorzitter niet alleen, maar, wat eigenlijk nog zwaarder weegt, als een Imker bij wie we allen in de leer kunnen gaan en die steeds bereid is zijn kennis uit te dragen. Als blijk van waardering werd hem een asbak, voorzien van de beide jaartallen en een bij aangeboden en een bouquet rozen.

De heer v. d. Brink, voor wie dit alles een verrassing was, dankte voor de waardering en de huldeblijken. Daarna bleven we nog geruime tijd gezellig bijeen.

B. v. d. MAAS, secr.

AFD. ROTTERDAM

L.

Afdelingsberichten

AFD. HOEKSCHEWAARD

Op Vrijdag 16 Nov. 1951, des avonds 7.30 uur in de zaal Koster te Klaaswaal, zal de kleurenfilm „van Immen en Imkers” draaien: leden en huisgenoten zijn welkom. Een uitnodiging per convocatie zal verzonden worden, ook aan de leden van N.F.O. e.a.: de mogelijkheid om tegen een matige vergoeding gebruik te maken van autobussen, zal geboden worden Komt allen!!!

HET BESTUUR

D. KRIJGSMAN, Secr.

AFD. AMSTERDAM

Simson nog voortvluchtig, de leeuw is terecht

Wij verzoeken de imkers, die iets bijzonders op het gebied van de bijenteelt voor het museum van de afdeling Amsterdam te missen hebben, z'ch in verbinding te stellen met onderstaand adres.

Voorts vernemen we gaarne de verblijfplaats van de houten pop, voorstellende Simson; de leeuw is reeds in ons bezit.

Namens de museumcommissie,

Mw. M. A. WIELINGA

Agamenmonstraat 21 hs.

Amsterdam Z. - Tel. 97928

HONINGMARKT ZUTFEN

De afdeling Zutfen en Omstreken hield op 15 September een honingmarkt. De aanvoer was zeer goed. De prijzen bedroegen f 1.25 tot f 1.60 per pot, de raathoning bracht van f 1.75 tot f 2.25 per pond op. De Imkers waren uitstekend te spreken: er is heel goed verkocht. De afdeling had een voorlichtingsstand met twee observatiekasten ingericht. Ook werd daar de voedingswaarde van honing vergeleken met die van vlees, melk en eieren, aanschouwelijk voorgesteld.

H. VERSTEEG, Secr.

AFD. LABEN-BLARIUM

Jubileum voorzitter v. d. Brink

Op 1 October hield de afd. een ledenvergadering. Na afwerking van de gebruikelijke agendapunten deelde de secretaris mede, dat de voorzitter, de heer P. J. v. d. Brink, deze functie 25 jaar had vervuld. Het Hoofdbestuurslid de heer R. ter Brugge, die de jubilaris de eremedaille der Vereniging zou aanbieden, was wegens ziekte verhinderd dit te doen. De medaille is inmiddels uitgereikt.

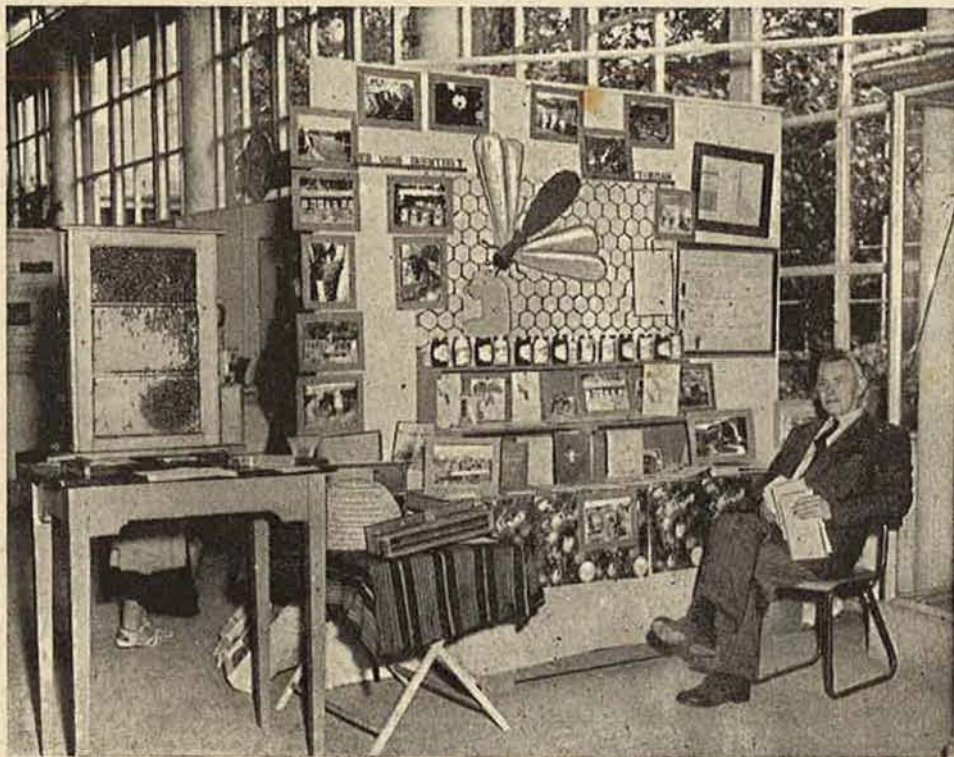
De afdeling Rotterdam organiseerde op Maandag 23 Juli een excursie naar de Rijksseruminrichting, alwaar de Heer Dr. Veldhoen een demonstratie gaf van de K.I. Verschillende leden hadden moeren medegebracht teneinde die kunstmatig te doen bevruchten, welke handeling met grote belangstelling werd gevolgd. Na afloop werd een wandeling gemaakt door de diverse afdelingen van de inrichting.

De Voorzitter, de Heer W. H. v. Mourik dankte Dr. Veldhoen voor de leerzame avond.

P. KLAPWIJK, Secr.

Inhoud:

Voor beginners	165
Uit voorbije tijden	166
100 Jaar Kasteel-Bie	167
Congres-indrukken	168
Koninginnekeek-kwesties	170
De lezer antwoordt	171
Imkers in Eerbeek vierden feest	172-173
Uit de Jaagkleps	174
De Nederlandse Bijenweide	176
Ingezonden stukken	177
Documentatie	178
Officiële mededelingen	179
Vragenrubriek	179
Afdelingsberichten	180

Van 8—16 September werd door de Rotterdamse Volks-tuindersvereniging een grote tentoonstelling „Groeï en Bloei” georganiseerd in de Riviera-Hal van de Rotterdamse Diergaarde. Op deze tentoonstelling was onze afd. Rotterdam vertegenwoordigd door een aardig ingerichte stand. De tentoonstelling trok enorme belangstelling, die, als vanzelf, een groot aantal bezoekers bij de bijenstand bracht. Vooral het demonstratiekastje van de heer van Werkhoven, die daar een klein volkje voor geofferd had, bleek een grote aantrekking op het publiek te hebben. Ook de foto's van de heer de Looze deden het goed. Een aantal leden had zich beschikbaar gesteld om dagelijks de vele vragen te beantwoorden.

Gezien de mogelijkheden met deze vorm van propaganda zal het bestuur der afdeling Rotterdam trachten een mooie definitieve stand te laten maken.

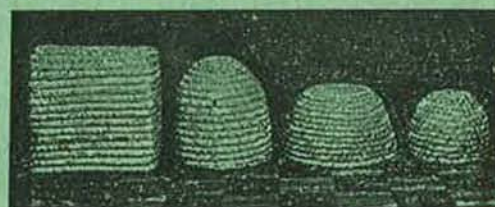
GROTE DINGEN ?

KLEINE DINGEN ?

GOEDE DINGEN:

BIJENHUIS

WAGENINGEN

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS **WAGENINGEN**

IK ZOU ZO GRAAG OP

5

DECEMBER

ONS BONDSLIED hebben, omdat het op elke vergadering moet worden gezongen en omdat ik het thuis bij mijn muziekstukken wil hebben. Zo lang de voorraad strekt, per stuk f 0,60

DE BIJENHUIS-KALENDER voor 1952 met prachtige gekleurde platen van bijen en bloemen, zo lang de voorraad strekt f 1,—

Bijen en bijen houden door J. G. de Roever. Een boek voor vakman, amateur en leek, met vaardige pen geschreven, overvloedig geïllustreerd, prachtig gebonden, ongeveer 600 bladz. f 16,50

Handboek der moderne bijenteelt door Johan W. Schotman. De moderne bijenteelt-encyclopaedie die de imker zelden of nooit in de steek laat, gebonden, meer dan 700 blz., met vele illustraties en 15 werktekeningen, 3e druk f 8,90

Het kleine bijenboek door Joh. A. Joustra. Een beknopte handleiding voor beginnende imkers van een schrijver met grote kennis en rijke ervaring, 80 blz., geïllustreerd f 2,90

Het leven der bijen door de Rijksbijenteeltconsulent Dr. Ir. A. Minderhoud, 96 blz., geïllustreerd. Dit werkje werd door onze vereniging uitgegeven en het wordt tegen kostprijs beschikbaar gesteld, dat zegt genoeg! f 1,50

Bijenteelt door J. B. M. van den Belt, bijenteelt-onderwijzer te Vriezenveen. 116 blz., geïllustreerd, tweede druk f 2,25

Bijenteelt door S. Cancrinus, hoofd der Lagere Landbouwschool te Dwingelo. Speciaal geschikt Handleiding observatiekast (bijendansen) op verzoek zo lang de voorraad strekt, bij uw order gratis.

VOOR MIJN BIJENTUIN:

Zaad van witte honingklaver, beste drachtplant, lange bloeitijd, foto omslag Octobernummer 1950, nieuwe oogst, op verzoek bij uw order zo lang de voorraad strekt gratis

Zaad van hartgespan (*Leonurus Cardiaca*), een zéér zeldzame plant die de hele zomer bloeit, een rijke drachtbron voor de bijen, in de tuin van het Bijenhuis speciaal voor onze leden gewonnen, nieuwe oogst, op verzoek bij uw order zo lang de voorraad strekt gratis

VOOR MIJN VROUW EN MIJ:

Een bijenspeidje, een bijenbroche, een verenigingsinsigne, zilver f 1,— en verguld f 1,10.

VOOR MIJN VROUW ALLEEN:

Hoogglanswas (geel of bruin), per pot f 0,65, (los per kg f 4,—).

EN VOOR DE KINDREN:

Immeke, de wonderlijke avonturen van een honingbij, door H. van Kruiningen, geïllustreerd, stevige omslag f 2,75.

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

Tel. 2863

GOEDE

DINGEN

Giro 1171

BIJENHUIS

WAGENINGEN